

KERSTBOEK

VAN

ZONNESCHIJN

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ W. DE HAAN NV. UTRECHT. 1936

KERSTBOEK
VAN
ZONNESCHIJN

KERSTBOEK
VAN
ZONNESCHIJN

1936

SAMENGESTELD DOOR
D. A. CRAMER-SCHAAP

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ W. DE HAAN N.V.
UTRECHT

INHOUD

Omslag: „De drie koningen”, door Pol Dom.

Illustraties van Nans van Leeuwen.

	Bladz.
<i>Hoe er een kindje kwam in de kribbe onder de Kerstboom</i> , door Johanna Kulper, met 3 ill. van Nans v. Leeuwen	5
<i>Zeven muzikanten en een hondje</i> , door Mien Labberton, met 3 ill. van Nans v. Leeuwen	11
<i>Maria in de Rozenhaag</i> (reproductie) van Schöngauer. <i>Maria in de Rozenhaag</i> , artikel van ds. H. Cramer.	
<i>Kerstavond bij het Bosmannetje</i> , door C. H. Sevenhuysen—Verhoeff, met 2 ill. van Nans v. Leeuwen	17
<i>Kerstmarkt</i> , door M. C. van Oven—van Doorn, met 3 ill. van Nans v. Leeuwen	21
<i>Stemmen uit Indië</i> , door M. Doekes—de Wilde, met 2 ill. van Nans v. Leeuwen	33
<i>Bevroren kikkers</i> , door David Tomkins, met 2 ill. van Nans v. Leeuwen	37
<i>Pierewiets heerlijkste Kerstfeest</i> , door M. Wally—Roelofsma, met 3 ill. van Nans v. Leeuwen	43

Hoe er een kindje kwam in de kribbe onder de Kerstboom.

DOOR

JOHANNA KUIPER,

ZIEZO," zei Moeder en ze legde de grote, houten lepel neer, waarmee ze de pap had geroerd; „die is klaar, die hoeft alleen nog even door te sudderen. Catrientje, haal jij gauw de borden uit de kast en zet ze op tafel. Dan kunnen we meteen eten, als vader en de broers binnen komen.”

„Ja moe", zei Catrientje. Maar je kon bijna niet verstaan, wat ze zei, zo zachtjes kwam het er uit en bovendien zat ze weggedoken in het verste hoekje van de keuken.

Een grote keuken was het, die tegelijk voor woonkamer, voor eetkamer en voor slaapkamer diende. Maar dat laatste kon je nu niet zien. 's Nachts sliepen Catrientje en haar ouders en broers in de bedsteden, waarvan nu de deuren gesloten waren. Nu zag je enkel de grote, vierkante tafel van zwaar, donker hout, waarbij de oude, diepe leuningstoel van vader geschoven stond, en de drie stoelen, voor moeder en de twee oudste broers, en dan nog 't kleine bankje, waar Catrientje en haar jongste broer Dirk op zaten.

Ze konden er net precies op, naast elkaar, maar 't ging toch al moeilijk, want Dirk groeide zo hard tegenwoordig. „We zullen een nieuwe stoel erbij moeten kopen," had moeder al dikwijls gezegd. Maar het kwam er niet van, voorlopig.

Gelukkig niet, want het was veel gezelliger, samen met Dirk op het bankje

te zitten, ook al had je daar weinig plaats. Dirk was haar beste vriend, eigenlijk de enige vriend, dien ze had.

Want van de poes en de pop hield ze ook veel, maar dat waren allebei meisjes, en dus geen vriendjes, maar vriendinnetjes.

En nu vroeg moeder aan Catrientje, even de borden op tafel te zetten en Catrientje had met een heel zacht, onduidelijk stemmetje uit de verste hoek van de keuken „ja moe” geantwoord. Ze kwam ook, langzaam en aarzelend, te voorschijn, om te doen wat haar opgedragen was, en ondertussen stond moeder bij de gootsteen en pompte met een paar forse slagen, tot er een dikke straal koud water te voorschijn kwam, waaronder ze haar handen waste.

Maar nu was moeder klaar met wassen, ze veegde haar handen af aan de bonte handdoek en ondertussen keek ze om naar Catrientje en nu merkte ze, dat 't kleine meisje nog helemaal niet bezig was met tafeldekken.

Ze stond nog midden in de grote keuken, die ze voetje voor voetje doorgelopen was en verlangend keek ze om naar het hoekje, waar ze had zitten spelen. En nu keek moeder ook naar dat hoekje en ze werd vreselijk boos.

„Wel heb ik van mijn leven”, zei ze. „Nu had ik vanmiddag de hele kamer een grote beurt gegeven en alles opgeruimd en nu heb jij weer rommel gemaakt. Wat ben jij toch voor een vervelend kind. Ik geloof dat je 't doet om mij te plagen!”

„Nee”, zei Catrientje verlegen. Maar of dat nu betekende, dat ze nooit iets deed om te plagen, of dat ze bedoelde, dat wat moeder in de hoek zag helemaal geen rommel was, maar juist iets heel erg prachtigs, dat werd niet duidelijk, want juist op dat ogenblik kwam Dirk binnen en moeder zei tegen Dirk:

„Toe, ruim jij eens even die rommel op, daar in de hoek. Catrientje is weer bezig geweest en ik heb het nog zo druk.”

Daarna ging moeder de keuken uit, je hoorde haar klompen klotsen over de stenen van het plaatsje en toen werd het stil: ze was zeker binnengegaan bij de buurvrouw, die een winkeltje had en waar ze nog allerlei moest halen, want morgen was het Kerstdag en dan waren de winkels gesloten, dat spreekt vanzelf.

Catrientje bleef alleen met Dirk in de keuken en nu vergat ze de borden helemaal en ze liep op haar broer toe, de jongste broer, maar die toch zeven jaar met haar scheelde. Dirk was vijftien jaar en Catrientje was acht.

„Moet dat nu allemaal weg?” vroeg Catrientje verdrietig.

Ze had een kale tak in een stoof gezet en er kleine stukjes papier en gekleurde draadjes aan gebonden. Dat moest natuurlijk een kerstboom verbeelden, dat begreep Dirk best. Maar waarom stond, onder die versierde tak, een tweede stoof, die op zijn kant was gezet en waarin de pop lag van Catrientje?

Moest Tietie naar de kerstboom kijken? vroeg hij. De pop van Catrientje heette Tietie.

„Nee,” zei 't zusje verlegen, „dat is Tietie niet, dat is het kindje Jezus, dat in de kribbe ligt. Kan je dat niet zien?”

Nee, dat had Dirk werkelijk niet kunnen raden en bovendien had moeder gezegd, dat de boel moest opgeruimd, omdat het morgen Kerstmis was. Maar hij had medelijden met zijn zusje en hij beloofde haar wat.

„Straks haal ik een kerstboom voor je, die veel, veel mooier is dan deze”, beloofde hij.

„Zo?” zei Catrientje twijfelend. Meestal vond ze haar eigen dingen het mooiste. En toen vroeg ze nog:

„En ook een nieuw Kindje Jezus, om in de kribbe te liggen, onder de boom?”

Nee, dat kon Dirk werkelijk niet beloven. Hij lachte er om, dat hij schudde. Hoe kon zijn kleine zus toch zulke grappige dingen zeggen.

h. v. e.

„O Vader, en dat kindje dan?”

„Wees maar blij, dat we geen klein kind hier in huis hebben”, zei hij. „Want dat is het vervelendste, wat je je denken kunt.”

Dat geloofde Catrientje niet. O nee, ze geloofde er geen sikkepitje van. Een klein, klein babytje in huis leek haar het gezelligste, wat er op de hele wereld bestond. Maar dat durfde ze niet zeggen, zelfs niet tegen Dirk.

En nu was het een hele dag later, en nog meer dan een hele dag. 't Was avond geweest en nacht, het was Kerstmorgen geweest en Catrientje was, met haar vader en moeder en de drie broers, naar de kerk gegaan, want in het kleine plaatsje, waar ze woonde, gingen alle mensen naar de kerk, elke Zondag en elke feestdag en zeker als 't Kerstmis was. En daarna hadden ze extra lekker gegeten en toen begon het alweer te schemeren en Dirk kwam voor den dag met zijn verrassing voor Catrientje, een speel-kerstboompje, waarin echte waskaarsjes stonden en echte slingers hingen van zilverdraad. 't Boompje zelf was niet echt: 't was maar een klein dingetje van ijzerdraad met groene pluisjes. Maar 't leek echt, als je er een eindje vanaf ging staan en er dan naar keek met half dichtgeknepen ogen.

Niet alleen Catrientje vond het mooi, ook de grote broers en de ouders hadden er plezier in. Ze zaten er, gezellig om de tafel heengeschoven, naar te kijken, tot het voor het kleine meisje tijd werd om naar bed te gaan.

En toen lag ze er, in de grote bedstee, nog lang aan te denken, hoe mooi haar boompje geweest was en hoe lief Dirk was, die het haar had gegeven. 't Was alleen maar jammer, dacht ze, dat er geen kribbe bij was, met een kindje er in.

En toen gebeurde er opeens iets wonderlijks.

Vader, moeder en de broers waren naar bed gegaan, 't was donker en stil in het hele dorpje, dat tegen de dijk aanlag van het IJselmeer, de vroegere Zuiderzee, de wind kwam, van over de zee, op het land toe en bracht grote vlokken koude, natte sneeuw mee, die smolten als ze op de grond vielen en alles nat maakten en kil en toen werd er opeens, heel, heel hard, op de deur gebonkt. Catrientje, die rustig te slapen lag, schrok wakker met een gillette en haar vader riep met zijn zware stem uit de bedstee:

„Wie is daar!”

„Doe gauw open, Dirk”, riep een stem. Vader heette ook Dirk net als zijn jongste zoon. „Doe gauw open, er zijn mensen in nood!”

Mensen in nood, hoe kon dat nu? Er wordt nog wel gevist op het IJselmeer, zoals jullie weten, maar welke visser gaat er nu uit op Kerstnacht? En bovendien was 't helemaal geen stormweer: 't was koud en het waaide een beetje, maar gevaarlijk weer was het niet.

't Zal wel zo'n vaart niet lopen, mompelde vader Dirk, terwijl hij op zijn kousenvoeten naar de deur liep en open deed.

Buiten stond een klein, oud kereltje, de veldwachter van het dorp. Zijn pet zat onder de natte sneeuw, en hij stapte gauw naar binnen toe en wreef zijn handen tegen mekaar, om wat warm te worden.

„Er zijn mensen in nood,” vertelde hij. „Ik maakte vannacht nog eens de ronde, en daar was het me net, of ik in de verte iemand roepen hoorde. Ik liep het hele dorp rond, ik kon maar niet begrijpen, waar het geluid vandaan kwam en toch hoorde ik het, ik hoorde duidelijk iemand schreeuwen. En pas na een hele tijd begon ik te begrijpen, dat het geluid van de zee kwam.”

„Zou er dan een boot zo vlak bij de dijk zijn vastgeraakt?” vroeg zoon Dirk, die ook uit de bedstee gesprongen was en stond te luisteren. Maar dan kan het geen visserman zijn, die komen nooit zo vlak bij de kust.

„Nee,” zei de oude veldwachter, „ik geloof ook, dat het een kleine vrachtboot is, een tjalk waar de schipper zelf op woont, met zijn gezin. Die boten varen meestal door de kanalen van ons land, maar een enkele keer steken ze ook de Zuiderzee over en dan weten ze niet altijd goed de weg. En dan kan 't gebeuren, dat ze vastraken op een ondiepe plek en niet meer voor- of achteruit kunnen.”

„Ja, dat kan,” gaf vader toe, die vroeger zelf visser geweest was en nu nog een grote roeiboet bezat. „Dat kan, maar dan zitten ze toch nog niet lang vast. Of we hadden ze overdag moeten zien.”

„Dat hoeft helemaal niet,” beweerde Dirk ijverig, „want het is erg mistig geweest de laatste dagen en ik geloof niet, dat een van ons op de dijk is gaan staan om goed te kijken, of we ook een schip zagen in de verte. Wij zaten liever thuis, is het niet?”

„Ik geloof ook, dat ze allang vast zitten,” antwoordde de oude man. „Toen ik eindelijk begrepen had, dat het verre geroep van de zee komen moest, ben ik op de dijk geklommen en toen zag ik, door de mist heen, een lichtje, dat heen en weer ging, zeker een lantaarn, waarmee de arme schipper stond te zwaaien. En hij schreeuwde maar aldoor weer;

„Help! Help! Help! Man, vrouw en kind in nood! Help. We hebben honger! We hebben honger!”

„Ja, dan is 't zeker een tjalk, die vastzit,” zei vader rustig, „en waar de voorraden op zijn. We zullen morgen vroeg, als 't licht wordt, de roeiboot in zee brengen en eens zien, of we ze vinden kunnen. 't Is nu te donker om er uit te gaan en gevaar zal er ook niet zijn: het waait een beetje en ze zullen 't wel koud hebben, en geen eten meer, zoals je vertelt, maar dat is nog geen levensgevaar. 't Kan wel wachten tot morgen vroeg.”

Catrientje stond er lang naar te kijken.

„Vindt u, vader?” vroeg Dirk bezorgd. Hij zou het liefst meteen er op uit zijn gegaan, maar hij durfde het niet goed zeggen. En daar riep opeens een stemmetje:

„O vader, en dat kindje dan?”

„Welk kindje dan?”

Vader keek om en daar gluurden, over de rand van de bedstee, de twee heldere, blauwe kijkertjes van Catrientje, die alles gehoord had.

„Man, vrouw en kind in nood, werd er toch geroepen,” zei Catrientje met een kleurtje van opwinding. „Dus er is een kindje ook, op die boot, midden op de zee en nu hebben ze geen eten en geen brandstof en het waait zo griezelig. O vader, wat zal dat kindje bang zijn!”

„Ik vind, dat we best meteen konden gaan”, meende Dirk, die nu ook beter durfde. Maar vader zette een zuur gezicht.

„Ik heb zo'n reumatiek in mijn been”, zei hij, „en dan midden in de nacht er op uit? En alleen kan je niet gaan, jongen. Daarvoor is onze roeiboot veel te zwaar.”

„Dan ga ik mee”, riep een andere stem en nu was ook Piet, de oudste broer opgestaan en vlug schoot hij zijn bovenkleden aan. „Kom je, Dirk, we gaan met ons beiden.”

„Als je je maar warm instopt!” riep moeder nog uit de bedstee. En juist toen de twee jongens in hun dikste jassen en met de muts diep over de oren getrokken, de deur uit wilden gaan, kwam Catrientje hun achterna lopen en stopte hun iets in de hand.

't Was pop Tietie en die moesten ze meenemen, zei ze.

„Daar mag het kindje mee spelen, terwijl het in de roeiboot zit. Misschien dat het dan minder bang is.”

De twee broers waren, met de veldwachter, naar buiten gegaan, vader was weer in bed gekropen, hij en moeder sliepen in en Catrientje had zich wel vast voorgenomen, wakker te blijven, maar na een poosje vielen haar ook de ogen dicht. Ze werd pas wakker, toen 't al licht was en toen merkte ze, dat er iets bijzonders gebeurd was in de kamer.

Op de tafel, die gisteren netjes was opgeruimd, stonden door elkaar kopjes en bordjes en een klein hompje brood, met de boterpot er naast. Daar hadden zeker mensen zitten eten en Catrientje begreep meteen, dat het de mensen van de boot moesten zijn: die waren zeker door Dirk en Piet met de roeiboot aan land gebracht en toen hadden ze hier een paar flinke dikke boterhammen gekregen van moeder en een kop koffie toe, want ze moesten vreselijk hongerig en koud zijn geweest.

Maar wat stond daar in een hoekje van de kamer, in 't zelfde hoekje, waar Catrientje de avond voor Kerstmis had gespeeld en haar Kerstboom gemaakt had?

Daar stond een klein kistje, een leeg kistje, dat vader weleens voor kachelhoutjes gebruikte en je kon duidelijk zien, dat er iets inlag. Gauw wipte Catrientje het bed uit, om te gaan kijken en wat zag ze daar?

In het kleine, ruw houten kistje was een kussen gelegd, en een deken. En tussen het kussen en de deken lag een kindje te slapen, een klein kindje, van een jaar misschien, dat pop Tietie in de armpjes hield.

Het kindje van de boot!

Catrientje stond er lang naar te kijken. 't Was maar een bleek klein ding, dat kindje, maar wat sliep het lekker en wat zag het er lief uit. Zo'n fijn klein gezichtje, een mondje dat, al slapend, nog scheen te zuigen en één klein knuisje boven dek.

En dat kleine kindje hadden haar twee broers van een boot gered, midden in de koude, winderige nacht!

Nu hebben we toch een kindje in de kribbe onder de kerstboom, dacht Catrientje blij.

Nog nooit had ze zo'n heerlijk Kerstfeest gehad.

ZEVEN MUZIKANTEN EN EEN HONDJE

of TOCH OLIEBOLLEN

DOOR

MIEN LABBERTON

HET is lang niet zo gemakkelijk, als je de oudste bent van een lange rij van negen kinderen, en je ziet dat Moeder sip kijkt als je nog meer dan vier boterhammen lust, en dat Vader de wenkbrauwen optrekt omdat je schoenen je te klein zijn geworden, nee, dan is het heus lang niet gemakkelijk om altijd maar vrolijk en opgewekt te zijn. Zelfs al hoor je tot een muzikantenfamilie en al is je overgrootvader de beste klarinettist geweest van de hele stad, waar je allemaal nog trots op wezen mag. En als het dan nog tegen Kerstmis loopt en alle winkels zijn tot barstens toe gevuld met mooie en lekkere dingen, die tot een andere wereld schijnen te horen dan jezelf, dan is het niets geen wonder, dat je het hoofd laat hangen en alles anders vindt dan het wezen moest.

En zo zat Martijn Neuzelaar twee dagen vóór Kerstdag op een stoel in de huiskamer op en neer te wippen, al maar op en neer, en neuriede een treurmars. Of neurien was het eigenlijk niet — het was het eigenaardige geluid, dat hij maken kon door zijn neus en dat hem op school zijn bijnaam gegeven had. Zijn echte naam was Dorenwoudt.

„Jongen, ga wat uitvoeren”, zei zijn moeder. „Je lijkt wel een gebarsten trombone. Schei uit.”

Martijn neuzelde een extra lugubere toon. Toen zweeg hij en keek zijn vader aan, die lusteloos aan de tafel zat, de hand onder het hoofd.

„Waarom werk je niet?” vroeg hij, als een schoolmeester die een kribbige bui heeft. „Het is toch nog licht genoeg om muziek te schrijven?”

Vader trok op zijn bekende manier de wenkbrauwen omhoog.

„Welzo, sinjeur, de pot verwijt de ketel . . . Jij voert óók niet bepaald veel uit. Hoe kan ik muziek schrijven zonder liniaal?”

Martijn gromde wat: „Waarom sla je die dan ook kapot?”

„Uit vaderliefde, mijn zoon. En omdat de tafel te hard was. Overigens, als jij je jongere broers een beter voorbeeld gaf, zouden het niet zulke stroppen zijn en kon ik mijn liniaal voor de muziek bewaren. Nou jij.”

Martijn's benen schommelden heen en weer. Het was altijd fijn, zo met vader te schermutselen. „Een houten liniaal is niets gedaan”, zei hij, als een man van oordeel. „Trekt altijd op den duur wat krom. Je moest een stalen hebben. Kun je ook niet mee meppen! Die zwiept!”

Zijn gezicht begon weer de oude olijfheid te krijgen. Hij dacht aan gisteren. Zó koddig was het geweest: Vader, die driftig werd op Jan-Jochem en hem met de liniaal te lijf wou, maar op het laatste oogenblik, echt iets voor vader, te goedig was om te slaan en kwasi bij ongeluk de liniaal op de tafel terecht liet komen. Pats! De lat in tweeën! Dat gezicht van vader! Maar onder de hand was dat lamme ding nou kapot, en zonder het geld van het muziekschrijven voor de harmonie-vereniging, kwamen ze d'r helemaal niet. Zelfs Moeder lachte niet meer. En dat sprak boekdelen. Zeker dus zelfs geen olieballen met Kerstmis.

Martijn staarde somber voor zich uit. 'n Taaie boel. Die branie van een Jan-Jochem ook; wat hoefde die hem alles na te willen doen en een ruit te breken? Als je een slinger niet goëd hanteren kon, moest je 't laten. Een fijn gezicht, die lap op de ruit. Wat hadden ze al niet nodig! Eerst móesten er overmorgen olieballen wezen, dan schoenen, dan een nieuwe ruit . . . En géén muziek schrijven, dus géén verdienen!

„Je moet een stalen nemen, heus Vader. Daar werk je vlugger mee en makkelijker.”

Tot enig antwoord trok Vader zijn beurs uit zijn zak en keerde die om. Er viel niets uit.

„Nou jij, Neuzelaar”, zei hij laconiek. „Het orkestgeld krijg ik niet vóór of de tweede Januari. Kopen zonder betalen doen we niet, dat weet je. Koop jij nou maar stalen linialen, dan zal ik wel muziek schrijven. Ik moet juist voor f 50.— partijen uitschrijven. Ik voel me net als een kat die een gebakken visje ruikt en het niet vinden kan.”

Martijn liet zijn stoel stilstaan en stond op. Op „de pof” kopen dééd Vader niet, dat wist hij, dus daar hoefde hij niet mee aan te komen. Maar — wacht eens even!

Bijna had hij hardop gelachen, maar hij hield zich in. Door de kamer klonken opeens de vrolijke tonen van de Athalia-mars, terwijl hij de deur uitging. De twee grote mensen keken elkaar aan. „Je zou toch denken dat zo'n jongen d'r wat van snapte”, zei de vader. „Ruim veertien. Maar mis, hoor.”

„Dat doet-ie wèl”, zei de moeder. „Maar wij snappen het ook. En wat helpt je dat? Het maakt je liniaal niet héél. En ik hoor toch liever de Athalia dan die sikkeneurige marche funèbre”. Vader knikte. Dat was een verstandig woord, daar was niets tegen in te brengen.

In die tussentijd was de Neuzelaar de straat op geslenterd. Ergens in de buurt zou hij zijn schitterende schare van broeders en zusters wel vinden,

dacht hij. Met Boffie d'r bij, natúúrlijk, waar „de troep” was, daar was Boffie. Er kwam een echte zonnige lach op Martijn's hoekig jongensgezicht. Moppig was dat gisteren aan tafel geweest!

„We doen Boffie weg”, had Vader opeens gezegd. „We moeten erg zuinig zijn, kinderen, en hij kost toch altijd wát”.

Allemaal tegelijk waren ze uitgevallen: Bóffie weg, hun hondje, dat ze uit een sloot hadden thuisgebracht en waar ze zo blij mee waren geweest, daar-

Allemaal op 'n kluit.

om heette-die toch „Boffie”? — „je ben niet goèd Váder!” en Pieternel met volle mond: „Boffie is de aardigste van ons allemaal!” „Dát is waar!” had vader toegegeven, „nou dan moet-ie maar weer blijven”, en op datzelfde ogenblik had Boffie-zelf zich met de zaak bemoeid, sprong midden op de tafel en begon daar op z'n achterpootjes rond te draaien, z'n belachelijk dikke snoetje keek ieder beurtelings aan, alsof-ie zeggen wou: „Dáár, m'n reuze-kunst. Kan ik nog wat anders voor jullie doen? Je hebt het maar te zeggen. Ik doe het helemaal niet om wat te krijgen, zó maar, voor jullie plezier.” Toen was het laatste stuk aardappel van Moeders bord naar zijn maag verhuisd. „Boffie blijft natúúrlijk”, had ze gezegd. „Jullie loopt er ook altijd in als Vader grappen maakt.”

Martijn liep er nog over te denken, of het nou ècht een grap van Vader was geweest of niet, toen hij geschreeuw hoorde en getier. Daar waren ze. Allemaal op een kluit, natúúrlijk in het zand bij de bouwerij, met rooie neuzen van de kou.

Als een veldheer liep hij er heen. Hij was eigenlijk dol op al „het grut”, zoals hij ze allemaal samen noemde.

„Lui, kom bij me. Ik moet je wat vertellen. Ik heb een plan.”

„Kom jij maar bij óns!” riep Jan-Jochem terug.

Martijn deed zijn best de wijste te wezen. Als je wat wou, moest je niet

beginnen met heibel. Hij liep naar de troep toe, viel tussen hen neer in het zand en trok Apejapie op z'n knie.

„Luister nou allemaal”, zei hij. „We hebben thuis te weinig geld.”

„Dat weten we al lang!” smaalde Jan-Jochem.

„En nóóit koekjes”, viel Pieternel, de opstandige, hem dadelijk bij.

„Juist. En Vader heeft geen liniaal meer, en zijn beurs is helemaal leeg, en op Kerstmis moeten d'r toch oliebollen zijn. Of niet soms?”

„Natuurlijk! Verbééld je, geen oliebollen! Dat kan toch niet?”

„Maar als we d'r niet zelf voor zorgen, krijgen we ze vast niet”, ging Martijn overtuigend voort.

„Wat wou je dan, Martijn?” Dat was Berendientje, de bedachtzame.

„We zijn met z'n zevenen . . .”

„Zevenen?! Met z'n tiénen toch!”

„Nee, Apejapie is te klein, en het wiegekind natuurlijk helemaal, en Boffie telt nou ook niet mee. Want we gaan een orkest zijn met z'n zevenen, en we gaan spelen bij al de bouwerijen hier in al de nieuwe straten en dan halen we centen op bij het werkvolk, en dan kan Vader z'n nieuwe liniaal kopen en Moeder oliebollen.”

Zie zo, dat was gezegd. Martijn haalde diep adem. Het was een prachtig plan. Hij zou zelf zien Vaders ouwe viool te kapen. De hele troep werd er stil van.

„Verduiveld”, zei Jan-Jochem het eerst. Hij gebruikte graag grote woorden. „Da's reuze-moppig. Ikke de trompet, hè Martijn?”

De dirigent keek zijn troep eens rond. De trompet zou al te hard klinken.

„Nee, jij je fluit, Pieternel de occarino, Berendien doet dat kunstje van blazen in een papiertje over haar kam, dat ze zo goed kan. Kanteklaar z'n mondharmonica, Zwiep z'n tingeltangeltje, ik de viool en Grietepiet . . .”

„Die zal wel grienen”, grinnikte Zwiep.

„Wees niet zo flauw. Grietepiet zingt er bij en haalt de centen op. We doen allemaal bekende liedjes.

Vooruit, alles halen, als de wind! En laat niks merken thuis. Mond dicht. We brengen Apejapie terug — het is te koud voor 'm, snáp je?”

„Voor Boffie zeker ook!” grinnikte wéér Zwiep.

„Die sluiten we in vredesnaam in 't kolenhokje, dat is toch haast leeg. Nou, kom mee”.

Ze waren gewóónlijk wel eensgezind, op wat gekibbel en gescharrel na, maar nú was het een vast-aaneengesloten troepje, dat de gang binnen borrelde, met ogen als sterren en monden, die met geweld werden dichtgeknepen. Het was even een gezoek en gescharrel, een geduw en een gewroet . . .

„Schieten jullie toch op!” zei Moeder. „Wat moet je hier? Het is toch mool weer?”

„Een zomerse dag”, spotte de Neuzelaar en neuzelde alweer. „Daarom brengen we Apejapie thuis. Het is te warm voor 't kind. Hij zou een zonnesteeek krijgen. Pak 'm eens an, Moeder. 't Schaap ziet blauw van de kou.”

Achter Moeders rug griste hij snel Vaders oude viool weg van naast de kast en was de kamer al uit. „Kom, lui!”

Op de zandhoop hielden ze repetitie. Alle wangen werden rood — de dirigent was niet gauw tevree. Binnen een half uur hadden ze zes liedjes onder de knie.

„Nou nog een paar kerstliedjes”, zei Berendien. „Daar geven ze nou toch het meeste voor.”

„Natuurlijk”, zei Martijn. Stom dat hij daar zèlf niet aan gedacht had! Die Berendien kon je toch nooit ergens bij missen! „Wat ken je, Kanteklaar?”

„Alles”. Kanteklaar's hoofd kon nu eenmaal nooit een liedje vergeten dat hij ééns gehoord had.

Ze werden er zelf helemaal aandachtig van. Grietepiet legde de handjes, met het centenmandje er in, op haar rug en stond te zingen. De instrumenten voegden zich aanéén — niet voor niéts was Overgrootvader de beste klarinettist geweest van de stad. Zijn achterkleinkinderen deden hem nog alle eer aan. Martijn streek en neuzelde en stampte de maat. En knikte goedkeurend. Het viel hem echt mee, hij had niet gedacht, dat het nog zó goed zou klinken! Hoe die Berendien dat toch zo kon? Ze had het afgekeken, zei ze, toen ze eens met Vader bij vrienden was geweest. „Stille nacht, heilige nacht”, klonk het langs de half-afgebouwde huizen. Toen het uit was, werd er geklapt. Verschrikt keken ze op — ze hadden onder de muziek vergeten, dat ze op straat waren en niet thuis.

„Wat eng!” zei Pieternel.

„Niks eng. Juist fijn. Nou, het gaat goed. Nou gaan we eerst naar de volgende straat, waar zoveel werkluï zijn. Niet zo dicht bij huis. Hé-je je mandje, Grietepiet?”

Daar ging het heen.

„Måg het?” vroeg Berendien. „Als d'r nou een agent komt?”

„Dan houdt Griet 'm d'r mandje voor!” en Zwiép gniffelde verrukt. Als 't nodig was, zou hij het mandje wel uit d'r vingers grissen en het zelf doen. Kon hij best, en tegelijk op z'n metalen piano'tje slaan . . .

„Stop!” commandeerde de chef. „Hier beginnen we. Vooruit. „Wij leven vrij”. Let op!”

raapte wat er van de stielger onlaag gegooïd werd . . .

Het begon. Door de ijle winterlucht dreven de klanken als lichte kinderstemmen over een zonnig veld. Het éne liedje na het andere. Mensen liepen voorbij en bleven staan en glimlachten. Op de steigers bleven handen stil.

„Je mandje, Griet”, fluisterde Martijn. „Wees maar niet bang”. Het kind, al zingende, hield haar mandje op, maar Zwiép pakte het, liep er vlug mee rond, raapte wat er van de steigers werd omlaag gegooid en kwam triomfantelijk terug.

„Wel twintig centen, baas!”

Martijn keek er in. Er was een dubbeltje bij! Het was méér, het was wel haast dertig. Goed zo! Hij liet het in zijn zak glijden.

„Verder, jongens, volgende straat!”

Het ging straat in, straat uit. Na een poos — ze begonnen moe te worden, maar Martijn was nog niet tevree — stonden ze in een wijde kring op een klein pleintje, een beetje mensen om hen heen, en gaven hun schoons ten beste. „Het laatste”, zei Martijn. „Morgen weer.” „Stille nacht” nog alleen.” De viool zette in. De mensen zwegen. Het aloude Kerstlied schiep weer z'n oude sfeer . . .

Opééns — een geroffel van vlugge pootjes, een accompagnement van blijde hondegeluidjes: Bóffiël Boffie, die dol-verrukt zijn ontvluchte speelmakkers terug had gevonden; Boffie, die vond dat er nóóit iets zonder hem kon gebeuren; Boffie, die merkte, dat er muziek werd gemaakt en dat hij dus stout was door zo lawaaiig te doen. Dan maar gauw goedmaken, dacht Boffie. En midden in de kring muzikanten ging hij op zijn achterpootjes zitten, zette zijn olijk kopje schuin en draaide rond en schuifelde tot buiten de kring en keek één voor één de mensen aan . . .

Er ging een hoeraatje op, een daverend handgeklap. Vlug als de wind was Zwiép er bij. Dubbeltjes, dubbeltjes, een kwartje, „Martijn! een gulden!” Hij gilte het uit.

Ze trokken naar huis. Gelukkiger kinderen waren er heinde of ver niet te vinden.

Op Martijns gezicht stond pret, en ook iets anders, iets diepers. Dat hij dingen zou kunnen bedenken om te helpen thuis, dat was iets nieuws, iets dat z'n gedachten bezig hield.

„Vader, wat kost een grote stalen liniaal?”

„Zo iets van een rijksdaalder, denk ik.”

„En oliebollen, Moeder?”

„Als ik ze zelf bak, toch nog wel een paar gulden minstens.”

„Asjeblief, asjeblief, asjeblief!!” De centen, de dubbeltjes, de kwartjes en de éne glorieuse gulden rolden over de tafel, naar Vader, naar Moeder toe.

De kinderen dansten en schreeuwden, Martijn neuzelde een fanfare zo hard hij kon, Boffie hapte naar alle benen, Vader en Moeder keken hun ogen uit. Voor de piano stond Zwiép en sloeg een roffel.

Toen belden de burens, of ze wat minder leven wilden maken, en kregen Vader en Moeder eindelijk het orkest vertellende om zich heen.

MARIA IN DE ROZENHAAG

VAN SCHÖNGAUER

DOOR H. CRAMER

WIE in Colmar komt, een mooie oude stad in Elzas-Lotharingen, zal zeker het eerst naar het Museum „Unter den Linden” gaan. Dat is een oud klooster met de kapel die daarin hoort, een kloostergang rond een vierkante binnenplaats, Gotische boogvensters en beeldhouwwerk.

Daar zal hij zeker getroffen worden door al de schilderijen van Matthias Grünewald, die in de kapel achter elkaar zijn opgesteld. Allerlei gebeurtenissen uit het leven van Jezus zijn daar in beeld gebracht. Groot en huiveringwekkend de duistere wereld rond het lijden van Jezus aan Zijn kruis, liefelijk en verzoenend de Opstanding, waar Hij blank en teder oprijst uit het graf, zonder dat de tot de tanden gewapende soldaten er naast, Hem kunnen weerhouden.

Dan, op een ander tafereel van de dubbele triptiek (Triptiek wil zeggen een schilderij uit drie delen bestaande, en wel meestal zo, dat de buitenste stukken, toegeklapt, het middelste geheel bedekken), Maria, die toegezongen wordt door vele allerliefste engelen met violen en harpen, een tafereel dat daarom ook „Engelenconcert” genoemd wordt, en daarnaast de geboorte van Jezus, althans Jezus bij Zijn moeder op schoot.

Dit innige en huiselijke tafereel toont ook een achtergrond van bloemen en planten, net als op onze plaat van dit jaar. En ook daar dalen uit de hoge hemel engelen neer om de „Koningin des Hemels,” zoals Maria dikwijls genoemd wordt, te kronen.

Maar hoe mooi deze tweede laag, zal ik nu maar zeggen, van Matthias Grünewalds wonderbaarlijke schepping ook is, toch blijft alles, zelfs Maria, de omljsting en achtergrond van de Christusgestalte, waarin de schilder niet moede wordt zich te verdiepen.

Maar wie dan nog tijd over heeft, zal zeker ook naar de indrukwekkende, donkere kathedraal gaan met de warme gekleurde ramen. Als hij er binnenkomt, is het er zo schemerdonker, dat het lezen er moeilijk valt. Maar gaandeweg went het, en dan trekt al gauw een altaar de aandacht, dat de hoek van het transept en het koor vult, en een grote lijst draagt van verguldhouten beeldhouwwerk. Het goud is dof, zoals meestal op kunstwerken uit de late middeleeuwen, maar glanst bescheiden en levendig, en toont allerlei vogeltjes en bloempjes. Wat in die lijst voor een schilderwerk is te zien, kunnen we nog niet weten, want er is een luik voor.

Maar als we dan den koster ergens in het gebouw hebben opgezocht en hem vragen, of we de „Maria Im Rosenhag” eens mogen zien, dan draait hij een electrisch lichtje aan, dat van een van de kruisgewelven naar beneden hangt, en draait dan behoedzaam het luik weg, dat in de gebeeldhouwde lijst is opgehangen.

En, jongens en meisjes, wat je dan ziet, dat vertoont onze plaat van dit jaar ook, maar het is natuurlijk nog honderdmaal mooier. Het rood van de mantel; het bleker rood van het onderkleed, dat er door omsloten wordt, ze glanzen in diep-warme gloed, en toch in oneindige afwisseling, waar de rijke plooiën het hunne toe bijdragen, ze komen op hun beurt weer meer tot hun recht door de liefelijke achtergrond van gulden verte, gebroken en verdiept door de „Rozenhaag,” waar de schilderij naar heet. Kijk toch eens naar al die bloemen, wilde rozen, zoals we ze in de voorzomer ook wel op buitens en in tuinen zien groeien; die vinken en nachtegalen, en daarachter dat glanzende, gouden licht, dat van een innig-dankbaar en vergenoegd feest schijnt te spreken. Daartegen steken de zachtblauwe engeltjes, die de kroon uit de hemel meebrengen — en wat een kinderlijk-mooie kroon weer, is het niet? — zo fijn en tegelijk zo stralend blij-teder af. En zie je wel, dat Schöngauer Maria en het kind Jezus dezelfde trekken gegeven heeft? Zelfs hun fijne, sierlijk gebouwde handen zijn van dezelfde bouw! En de kleur van hun haren, rood-goudblond wijst ook al op de familietrek!

Zulke schilderijen als dit, zijn eigenlijk niet om zo maar eens eventjes naar te kijken. Als je het zo opvat, lijken alle Maria's van de wereld op elkaar. En dat doen ze nu juist niet! Het is, om langzaam eraan te wennen, iedere trek van gezicht en houding in je op te nemen. Hang deze plaat bijvoorbeeld maar eens, op je kamertje, en kijk er iedere avond een poosje naar voor je het licht uitdoet. Dan zul je eens zien, wat de Maria in de Rozenhaag je allemaal nog kan vertellen!

KERSTAVOND BIJ HET BOSMANNETJE.

DOOR

C. H. SEVENHUIJSEN-
VERHOEFF.

HET is bitter, bitter koud, en zó grauw en donker als het op de dag voor Kerstmis maar zijn kan. De lucht is grijs en dik, de wind kan er geen licht plekje of blauw veegje in krijgen hoe hard hij ook blaast.

De loopjongens trappen met gebogen ruggen hun zwaar beladen fietsen door de koude straten, en als ze even moeten wachten bij een huis, dan blazen ze op hun vingers en trappelen met de voeten.

In de lekker verwarmde gang van een groot deftig huis, loopt een rijk jongetje zich te vervelen.

„Kom, speel dan eens met die mooie elektrische trein, die je pas gekregen hebt,” zegt Mientje het dienstmeisje.

„Daar heb ik al mee gespeeld” zegt de jongen en trekt een boos gezicht.

Dan wordt er gebeld. Een jongen brengt een hele mand vol heerlijke dingen voor het kerstdiner. Een ijzige kou komt door de deur binnen.

„Kom maar even in de gang staan, terwijl ik de mand leeg maak”, zegt het meisje vriendelijk.

't Rijke jongetje kijkt nieuwsgierig naar den jongen op de mat.

„'t Gaat zo meteen sneeuwen,” zegt hij tegen Mientje. „Dan wordt het nog erger. 'k Moet toch al trappen tot vanavond laat. Atjuus!”

Het jongetje heeft wat gehoord.

„Sneeuwen — het zou gaan sneeuwen” zei die jongen. „Dan zou ik buiten willen zijn in het bos, als het zo lekker begint te sneeuwen. Zo heel alleen naar het bos gaan, dat is geheimzinnig — dat is prettig . . .” En de lust wordt zó groot, dat hij vlug z'n jekker van de kapstok grist, z'n muts over de oren trekt en zo stil hij kan het huis uit glipt. Als hij het eerst ging vragen mocht het immers toch niet, en nu merkt niemand er iets van.

Diep de handen in de zak, de kraag omhoog, stapt hij langs de stille wegen.

Het sneeuwt nog niet, maar de afgevallen beukenblåren kraken bevroren onder z'n voeten. Een vlucht bosduiven vliegt met wild geklapper uit een groepje dennen. Onno schrikt er geweldig van. Maar hoe verder hij in het bos komt, hoe prettiger hij het vindt. Maar, waar zijn toch de vogels en de eekhoorns, je zag er geen een . . .

Verder gaat hij weer, door een dicht sparrenlaantje. Allemaal kerstbomen zonder versiersels Maar wat is dat, wat ligt daar voor hem op de grond? Een vogel, een pikzwarte vogel. 't Kopje naar beneden, de snavel op de grond gedrukt, veertjes verward.

„Zou hij dood zijn” denkt het jongetje, en bukt zich naar het diertje. Voorzichtig strijkt zijn hand over de zwarte vleugels. Onno neemt het heel voorzichtig in zijn hand. Wat licht weegt toch zo'n grote vogel!

De oogjes zijn open, zou hij misschien toch niet dood zijn . . . ? Griezellig als hij opeens begon te bewegen

„Mooie ogen, mooie gele snavel, mooie gele pootjes heb je” zegt hij. „Waar zal ik je begraven . . . ? Straks gaat het sneeuwen, maar eerst wil ik je toedekken met aarde.”

Doch de grond is keihard. Met de vogel in zijn beide handen loopt Onno verder, zoekend.

Dan klinken er plotseling voetstappen vlak bij hem, en uit een zijpad komt een oude man.

„Dag m'n jongen, zo alleen in het bos in zo'n kou?” zegt het mannetje.

„Dag, dag meneer”, zegt de jongen een beetje verschrikt door die plotse-linge ontmoeting. Maar als hij op kijkt, ziet hij dat een heel vriendelijk oud gezicht hem tegenlacht.

„Ja, ik loop in het bos meneer,” zegt hij dan. „Kijk, dit heb ik gevonden.”

„Och, die is dood, denk ik,” en de oude man neemt het diertje van Onno over. „Die heeft de weg naar het Kerstfeest niet op tijd gevonden

„Naar het Kerstfeest?” vraagt het jongetje verwonderd.

„Ja, misschien was hij op weg er heen, maar de honger of de dorst of de kou zijn hem de baas geweest. Zal ik hem meenemen om te begraven?”

„Ja, dat wou ik ook doen, maar de grond is zo hard. Wat is dat voor een Kerstfeest waar de vogels heen gaan?” vraagt hij dan nieuwsgierig.

„Wou jij dat feest wel eens zien?”

„Ja, erg graag, mijnheer. Kan dat?”

„Jawel. Zeker kan dat. Ga maar met me meel” klinkt het vriendelijk.

„Ik vind het zo geheimzinnig, net een verhaaltje”, zegt de jongen als ze samen voortstappen.

„Ja, ja, het bos is vol verhalen en geheimzinnige dingen, vriendje — vooral zo in de midwinter

„Bent U eigenlijk een soort bosmannetje” vraagt Onno dan.

„Och ja, ja, een bosman, dat ben ik eigenlijk wel. Maar nu moet je zachtjes lopen en stil zijn, want we zijn er dadelijk.”

Op de tenen gaan ze verder. Het laantje buigt een hoek om, dan staan ze voor een hekje. Een smal paadje gaat langs dicht eikenhakhout en een veldje bevroren slappe boerenkool.

Dan ziet Onno een huisje. Een paar heel hoge sparrebomen staan er vlak bij.

Steeds zachter en voorzigtiger loopt het mannetje voorop.

Dan blijft hij staan en duwt de jongen zachtjes voor zich uit.

„Kijk maar om de hoek” zegt hij.

Onno gluurt voorzichtig. „Wat was dat nu? Daar stond een kerstboom — midden in het bos — een kerstboom vol behangen met vreemde dingen! En een vogels dat er om heen vlogen! En dan stond er ook nog een tafel. En daar zaten ook allemaal vogels op! 't Was een gewiek en gefladder en pikken en tijpen! Telkens vlogen er vogels op en dan kwamen er weer

anderen die neerstreken in de kerstboom en op de tafel.

„Wie heeft dat gedaan? Wat eten ze toch?” vraagt hij.

„Ja, ja, dat is nu het boskerstfeest, zie je. Kom, je mag er wel even vlak bij komen. De gasten komen toch weer spoedig terug.”

„Ffrrrrt . . . ffrrrrt” klinkt het en al de gasten zijn verdwenen, alleen een kleine roodborst blijft rustig op de rand van de tafel zitten.

Als hij dicht bij de kerstboom is, ziet Onno wat er eigenlijk aan hangt. Stukken spek, kaaskorsten, een paar halve kokosnoten, slingers apennoten, rozenbottels en nog veel meer!

De handen diep in de zak, de kraag hoog op, stapt hij over de stille wegen.

„Nu, jongen, hoe vind je dat?”

„Mooi! Kijk meneer bosman, die daar blijft zitten. Is die niet bang?”

„Zie je, niet alle gasten houden er van om aan de kerstboom bengelend hun portie naar binnen te werken! Dat is goed voor het mezenvolk en de boomklevers. Voor de andere heren en dames hebben wij netjes gedekt, en roodborst krijgt hennep en wat zonnepitten extra.

Hennep en zonnepitten en boekweit, en een beetje mierenpoppen voor rood-vest.

Maar kom, we gaan naar binnen. Door het raam kun je nog kijken. 't Wordt zo spoedig donker nu, en ze moeten met goed gevulde buikjes gaan slapen.”

Door een lage deur, komen ze in een donker kamertje. In een hoek gloeit een kachel. De oude strijkt een lucifer af, en steekt daarmee een kaars aan die op de tafel staat.

Nieuwsgierig kijkt de jongen rond. In zo'n klein kamertje is hij nog nooit geweest. De bosman is zeker wel erg arm, denkt hij. Er zijn haast geen stoelen en geen kleed over de tafel en geen electrisch licht!

„Kom eens hier staan, nu komen ze terug, kijk” en als Onno bij het kleine raampje staat, ziet hij hoe van alle kanten de vogeltjes terug keren.

„Wat staat daar op de grond, op die bloempot? Kijk, er zit een vogel op de rand. Zit er water in?”

„Ja, dat is een drinkbak met centrale verwarming!”

„Hoe kan dat nou?”

„'t Is toch waar! Onder in de bloempot brandt een theelichtje, nu kan het water niet bevriezen”.

Stil kijken de oude en de jongen toe. Maar als het donkerder gaat worden, verdwijnen ze langzamerhand. Een paar merels blijven het laatst over, scharrelen nog wat onder de lage struiken, en dan is het stil.

„Nu zet ik de boom en de tafel onder het afdak. Anders komt hij onder de sneeuw vannacht!”

„De sneeuw!” Het jongetje was het helemaal vergeten, dat hij om de sneeuw uitgegaan was. En nu opeens schiet het hem te binnen, dat hij zeker nodig naar huis moet! Wat jammer! 't Is juist zo heerlijk hier, en hij wou de bosman nog zo veel dingen vragen.

„Ik moet naar huis” zegt hij zachtjes. Mag ik — mag ik als 't U blijft nog eens een keer komen kijken?”

„Wel zeker, m'n kerel. Kom maar gerust hoor! Maar nu zal ik je wegbrengen.”

Als ze buiten komen, zweven lichte sneeuwvlokken hen tegemoet.

Zwijgend lopen ze voort, het vreemde oude mannetje en de jongen, die zo graag iets geheimzinnigs wilde beleven. Zo blij en gelukkig heeft hij zich nog nooit gevoeld. Aan de straf die hij straks zeker zal krijgen, denkt hij niet. Er is maar één ding wat hij nog graag wil weten . . . Eindelijk komt hij er mee voor den dag, als ze bijna het bos uit zijn. „U bent erg arm — ik bedoel, niet erg rijk, is het wel? Hoe kunt U dan zo'n mooie en lekkere boom voor de vogels maken? Dat kost toch vreselijk veel geld?”

„Och neen, m'n jongen, daar begin ik 's zomers al voor te sparen en te zorgen. En het is heerlijk om een feest te geven aan je beste vrienden! Dag m'n jongen, nu vind je het verder wel alleen”.

„Dag bosman, welbedankt voor alles, hoor!”

KERSTMARKT

DOOR

M. C. VAN OVEN-VAN DOORN

„**A**CHT en tachtig, negen en tachtig, negentig”, telt boer Port, en een voor een legt hij de eieren in de mand, hier en daar met een strootje er tussen. En Frans en Fred staan er bij en nemen de witte en lichtbruine eieren van de rekken en geven ze voorzichtig aan.

„Handig, zulke knechtjes, maar je breekt ze me niet”, zegt de boer, en dan telt hij weer verder: „een en negentig, twee en negentig . . .”

’t Is de eerste dag van de Kerstvacantie en morgen is ’t Kerstmis.

Frans en Fred wonen aan de overkant van de weg, in ’t huis met de blauwe luiken, en dat huis staat in Wezep, op de Noord Veluwe, niet zo heel ver van Zwolle. Als je soms niet zo precies weet waar Wezep ligt, kijk je ’t op de kaart maar even na.

Maar nu staan ze onder ’t afdak van de schuur bij de boerderij van boer Port en ze tellen eieren. Dat wil zeggen: boer Port telt, en Frans en Fred geven aan.

Het lijkt wel of ’t vanmorgen maar niet licht wil worden; een dikke druilige, grijze lucht.

Boer Port heeft een pijpje in zijn mond en zo nu en dan blaast hij een rookwolkje uit en aldoor telt hij maar.

„Er zit sneeuw in de lucht”, zegt hij, en omdat hij zijn pijp nooit uit zijn mond neemt als hij praat, klinkt het net of hij zegt dat er „sneeuw” in de lucht zit, maar iedereen begrijpt wat de bedoeling is.

„We hadden vanmorgen best nog wat uit willen slapen”, zegt Frans.

„Maar we hadden beloofd dat we zouden komen helpen”, zegt Fred.

„We hebben de wekker al om kwart voor zeven laten aflopen”, zegt Frans.

„Het was nog helemaal pikdonker”, zegt Fred.

Al deze mededelingen zijn bestemd voor boer Port, die terecht de indruk krijgt dat de twee broertjes zich buitengewoon verdienstelijk hebben gedragen. Hij haast zich

Jullie moeten komen ontbijten.

dan ook te verzekeren dat hij niet zou hebben geweten hoe 't zonder hun hulp klaar te krijgen, want het is erg onplezierig om zo laat op de markt te verschijnen.

Er is vandaag markt in Zwolle, vandaar al deze toebereidselen.

Op dit ogenblik gaat in het huis met de blauwe luiken de voordeur open en Fietje verschijnt op de drempel. Ze heeft een grote rode strik in haar krullen.

„Jullie moeten komen ontbijten!” roept ze, en dan draait ze zich om en de deur klapt dicht.

„Honderd drie en veertig en dat is de laatste mand”, zegt boer Port, „en nou ga ik inspannen en dan ga ik bij moeder de vrouw een kop koffie halen en als jullie vlug vort maken kun jullie meerijden.”

Frans en Fred hollen naar de overkant en op de mat bij de achterdeur vegen ze luidruchtig hun voeten. Dan lopen ze door naar de eetkamer, waar moeder en grootmoeder en Fietje en Rietje en Pietje al aan de ontbijttafel zitten.

Omdat het vandaag de eerste dag van de Kerstvacantie is, heeft moeder voor ieder een ei gekookt, en Frans en Fred kunnen dus, nadat ze bij boer Port bezig zijn geweest met eieren tellen, nu overgaan tot eieren pellen.

„Ha, een ei!” roept Fred.

„Doe nu maar niet of je vanmorgen voor 't eerst een ei ziet”, zegt Frans, „want je hebt er bij boer Port al honderd drie en veertig in je handen gehad.”

„Toch niet allemaal te gelijk wil ik hopen?” vraagt Grootmoeder.

Grootmoeder is eergisteren gekomen; zij zal de Kerstdagen overblijven en misschien blijft zij wel logeren tot Nieuwjaarsdag, maar dat is nog niet zo heel zeker.

Maar het is wel zeker dat zij in haar koffer allerlei presenten heeft meegebracht voor de kleinkinderen, en Frans en Fred, de oudste kleinzoons, hebben een schietschijf gekregen van gekleurd karton en twee kleine pistooltjes met schietpijltjes en aan ieder pijltje zit een zuigdropje. Mik met het pistooltje op de schietschijf, en het zuigdropje blijft kleven juist op de plaats waar het pijltje de schijf geraakt heeft. Het is een heerlijk spel en van het ogenblik dat grootmoeder verscheen af, zijn Frans en Fred er voortdurend mee bezig geweest. Ze hadden nauwelijks tijd om te eten, en het trof bijzonder goed dat ze die laatste dagen voor de vakantie helemaal geen huiswerk hoefden te maken. Zodra ze uit school thuis kwamen, holden ze naar de speelkamer, waar de schietschijf een plaats aan de muur had gekregen, en vooral Frans had al veel vaardigheid en keer op keer lukte het hem om met zijn pijltje de roos juist in 't midden te raken.

„Ja, ik heb ook nog even honderd drie en veertig eieren tegelijk in mijn handen gehad”, zegt Fred; „weet u, grootmoeder, toen boer Port met tellen klaar was, toen heb ik de Eiermand nog even opgetild en daar lagen ze alle honderd drie en veertig in!”

„Waar is vader?” vraagt Frans.

Vader is dokter, en moeder vertelt dat vader vanmorgen vroeg al op de motorfiets is uitgereden om een patiënt te bezoeken.

„Ik wou maar dat grootmoeder heel lang bij ons bleef logeren”, zegt Fietje; „tot heel lang na Nieuwjaar.”

„Als jullie niet stout bent en niet te druk, dan blijft grootmoeder nog een hele poos bij ons,” zegt moeder.

„Straks gaan we samen mooie kleine versierseltjes voor de Kerstboom plakken,” belooft grootmoeder; „en ik heb ook zilverpoeder meegebracht, dan maken we zilveren noten en zilveren denne-appels.”

„En moeder, boer Port heeft gevraagd of we mee mochten in de huifkar, naar de markt,” zegt Fred met een volle mond.

„Dan mogen jullie wel voortmaken, want anders rijdt de huifkar zonder jullie weg,” zegt moeder.

En Frans en Fred, die allebei juist klaar zijn met het pellen van hun ei, grijpen te gelijk naar het zoutvat, rukken er aan, en al het zout valt over de tafel.

Moeder bromt een beetje en grootmoeder lacht een beetje, o, een heel, heel klein beetje maar, en dan zegt grootmoeder „o, o, o,” en zij schudt het hoofd en zij zegt een heel ouderwets versje op:

„Met 't zout gemorst? Dat geeft verdriet!
Geloof het of geloof het niet
En ruzie is het eind van 't lied.”

O, die grootmoeder! Frans en Fred, die eerst wel een beetje benepen zaten te kijken, schaterden het opeens uit.

„O, maar grootmoeder, dat is alleen maar voor bijgelovige mensen! Mijnheer op school heeft het zelf gezegd!”

„Nee heus niet grootmoeder, niet dat we helemaal nooit ruzie hebben, nee Frans, zeg nou zelf . . .”

„Maar als we met boer Port naar de stad rijden, dan krijgen we geen ruzie, al hadden we ook een heel pond zout op de tafel gesmeten . . .”

„Geloof het of geloof het niet,” zegt grootmoeder peinzend.

„Nou, misschien gelooft u het, maar wij geloven het niet, we krijgen heus de hele dag geen ruzie,” zegt Fred.

„Het is alleen maar bijgeloof,” zegt Frans nog eens, en dan beginnen ze haastig te eten want door al dat gepraat is er al veel te veel tijd verloren gegaan.

„Mag Pietje een heel, héél klein pepermuntje van omatje hebben?” vraagt Pietje; hij is de jongste van het hele troepje en over de tafel heen zit hij grootmoeder met smekende ogen aan te kijken; „mag Pietje heel eventjes omatjes mooie pepermuntdoosje zien?”

„Hoor me nu toch zo'n kleine vleier eens aan,” zegt grootmoeder.

In grootmoeders zwart satijnen tas zit een antiek doosje; bovenop het dekseltje is een wintertafreeltje geschilderd en als je op een knopje drukt, springt het doosje open en dan zie je aan de binnenkant van het deksel een spiegeltje. In het doosje zijn pepermuntjes, en zo nu en dan komt het oude doosje uit de tas te voorschijn, het dekseltje springt open, en alle kleinkinderen mogen een pepermuntje snoepen.

„Hoor eens, als jullie dan toch naar Zwolle gaan, kun je daar wel een paar boodschappen voor mij doen,” zegt moeder, en zij zoekt een potlood en papiertje.

„Heel heel eventjes maar?” zegt Pietje.

Grootmoeder kan de smeekbeden van die kleine schattebout van een Pietje niet weerstaan en de zwart satijnen tas gaat open.

Fietje, Rietje en Pietje buigen hun blonde krullebolletjes naar voren en kijken in spanning toe.

„Ik wou nog wat van die kleine suikeren Kerstkransjes hebben, je kunt ze in alle kleuren krijgen, haal maar anderhalf ons bij Dik in de Diezerstraat." Moeder schrijft alles zorgvuldig op.

Het dekseltje van het pepermuntdoosje knipt en de drie kleintjes krijgen ieder een pepermuntje. Dan klapt het doosje weer dicht.

„Nou mag Pietje het mooie doosje even vasthouden, omatje?"

„En breng ook een sucadebroodje mee van Appelhof in de Voorstraat", zegt moeder en ze schrijft al maar door.

Pietje houdt grootmoeders pepermuntdoosje in zijn dikke handjes en hij kijkt naar de schaatsenrijdertjes op het deksel. Dan drukt hij met zijn stevig klein duimpje op het knopje en knip — het deksel springt open.

„En in die winkel in de Sassenstraat, waar we laatst ook geweest zijn, haal je nog een pak van die kleine witte kaarsjes."

„Voorzichtig hoor Pietje," zegt grootmoeder.

„Ik zal jullie de boodschappentas meegeven," zegt moeder; „Frans, jij kunt het papiertje bewaren. En wie van jullie heeft een beurs? Hier is een gulden om alles te betalen."

Fred heeft een beurs. Er zitten drie centen in en nu komt de gulden er bij.

„Pietje lieve jongen," zegt Pietje, en hij lacht tegen zijn eigen beeltenis in het spiegeltje.

„En ga dan even naar nicht Charlot in de Veerallée en breng haar dit boek terug, dat had ik van haar geleend," besluit moeder.

In een ogenblik is het gebeurd. De stevige vingertjes van Pietje hebben het dekseltje wat te ver naar achteren gebogen en het scharnietje is doorgebroken. Daar zit hij, met het doosje in de ene en het dekseltje in de andere hand en door de schok zijn de pepermuntjes er uit gevallen en Fietje en Rietje kruipen over de grond om ze op te rapen.

Grootmoeders mooie doosje!

Daar rinkelt het bellentuig van Zwartjan, het zwarte paard van boer Port, dat al voor de huifkar staat.

Frans en Fred springen op van hun stoelen en ze grijpen de boodschappentas en hollen naar de gang en gauw-gauw-gauw trekken ze hun jassen aan.

Maar opeens komt er een nieuwe gedachte in Frans' n bol op.

„Ik denk vast niet dat grootmoeder blijven wil," zegt hij zacht, want ze hoeven het daar binnen niet te horen. „Jij was zo brutaal met die honderd drie en veertig eieren, die je allemaal tegelijk in je hand had gehouden, en we hebben haar uitgelachen omdat ze bijgelovig was, en nu is haar pepermuntdoosje ook nog stuk."

„Ik vind het jammer want ik vind haar toch wel lief," zegt Fred; „ze heeft een fijne schietschijf voor ons meegebracht."

„Het is het fijnste present dat we in lange tijd gekregen hebben," zegt Frans.

„Laten we uit Zwolle een nieuw pepermuntdoosje voor haar meebrengen," bedenkt Fred.

Dat is een goed plan, vindt Frans, en hij holt de trap op om geld te halen. Hij heeft een gulden in zijn spaarpot en daarvoor zullen ze een nieuw pepermuntdoosje voor grootmoeder kopen. Moeder zal het wel goed vinden.

Weer rinkelt buiten het bellentuig.

Frans holt naar beneden en Fred geeft hem de beurs aan om de gulden er in te doen. „We betalen het samen," zegt Fred, en „natuurlijk" zegt Frans.

en dan komt moeder de kamer uitlopen. „Zijn jullie nog niet klaar jongens, laat boer Port toch niet zo lang wachten!”

„We gaan al. Dag moeder. Dag grootmoeder!” roepen ze nog eens heel hard, en dan lopen ze de deur uit. Daar staat de huifkar, en ze klimmen naast boer Port op de bok. Je dacht toch niet dat ze onder de huif gingen zitten? Op de bok is plaats voor drie, en je zit daar heel wat frisser dan binnenin. Bovendien staan daarbinnen de manden met eieren en andere koopwaar, en daar kan je bezwaarlijk op gaan zitten.

Daar komt moeder nog aandraven met een pakje boterhammen.

„Hoe laat komen jullie thuis?” vraagt ze.

„We zullen zo omtrent drie uur uit Zwolle vertrekken,” zegt boer Port; „dan lever ik ze zo tegen vier uur weer af”. En dan klapt hij met de zweep, het bel-lentuijg rinkelt en door de diepe karresporen trekt Zwartjan de wagen voort.

Vader heeft het beter, denkt Frans, die kan met zijn motorfiets rijden over 't fietspad; dat is iets hoger; maar hier op de oude landweg is het een en al slik en modder en de karresporen lijken wel beekjes.

Ze komen maar langzaam vooruit.

De lucht is effen grijs en geen zonnestraaltje breekt er doorheen.

Aan weerszijden van de weg zijn kale korenlanden; in de verte dennebos. Zwartjan stapt zo voorzichtig dat je wel merkt dat hij gewend is om breekbare waar te vervoeren. Straks, op de gladde grintweg, kan 't wel wat harder.

Frans haalt het papiertje met boodschappen uit zijn zak en leest nog eens voor waar ze allemaal heen moeten. Dan ontspint zich een gesprek over nicht Charlot. Dat is nog een oude bekende van boer Port, hij zegt dat die nicht Charlot een oud kittig dametje is, en een jaar of wat terug heeft ze boer Port mooi geholpen, toen de kippenfokkerij moest worden uitgebreid. Als de jongens straks in de Veer allée komen, moeten ze nicht Charlot van hem gedag zeggen.

Fred laat de boodschappentas heen en weer slingeren, maar Frans beveelt hem daarmee op te houden; straks valt het boek van nicht Charlot er nog uit, om van de boterhammen nog niet eens te spreken.

Zwartjan heeft de wagen zonder schokken op de grintweg getrokken en

Sprakeloos kijken de twee broertjes elkander aan.

nu volgen ze de bochtige grintweg tot ze op de Zuiderzeestraatweg komen. Dan gaat het in een drafje op Zwolle aan.

Het is hier veel kouder dan op de landweg, en Frans en Fred bedenken dat er misschien toch wel iets voor te zeggen geweest zou zijn om onder de huif te gaan zitten, maar geen van beiden spreken ze deze gedachte uit.

„Frisjes,” zegt Frans.

„Juist lekker,” zegt Fred.

„Er zit sneeuw in de lucht,” zegt boer Port.

Over de grote nieuwe IJselbrug rijden ze Zwolle binnen en dwars door het drukke verkeer komen ze op de Grote Markt, waar boer Port een vaste standplaats heeft. De eiermanden worden uitgeladen en Frans en Fred mogen even op de koopwaar passen; intussen brengt boer Port de wagen naar het parkeerterrein.

Als hij na vijf minuten terugkomt, mogen de jongens de stad ingaan. „Jullie hebt flink geholpen, hier is voor jullie ieder een dubbeltje, koop er maar een paar olieballen voor.”

Hoe die boer Port toch zo precies kan raden waar ze juist trek in hebben!

„Denk er aan, om drie uur hier terug!” roept hij de jongens nog na.

Frans en Fred dreutelen langs de marktkraampjes; er zijn kraampjes met kazen en eieren en spek, met lappen en kanten en linten, met koek en ge-rookte paling, er is een speelgoedkraampje en een hengeltentje en een schiet kraam, er zijn kraampjes met Kerstartikelen en snuisterijen. En tussen al die kraampjes door lopen de marktbezoekers, mensen uit de stad en boeren uit de omtrek in de echte oude klederdracht. Wijduit staande rokken van de boerinnen. Die twee kleine boerenmeisjes komen uit Hierden. Je kunt het zien aan de grappige veren mutsjes op hun blonde bolletjes. En daar stapt een lange Staphorster boer, onder de ene arm draagt hij een poppewagentje van gevlochten riet en onder de andere een rinkel hoepel. Zeker allemaal Kerstpresenten; gaan Frans en Fred ook kopen straks, als ze klaar zijn met de boodschappen. Wat je aan die marktkraampjes niet allemaal voor een gulden kopen kunt!

Jammer dat er nu niet even een zonnetje komt, dan zou alles er opeens nog veel vrolijker uit zien; en zouden we heus nog sneeuw krijgen?

En nu staan ze voor het olieballenkraampje. De olieballen liggen er hoog opgestapeld; voor een dubbeltje krijg je er vier in een vettig zakje, dichtgebonden met een rood lintje, omdat het morgen Kerstmis is.

Frans en Fred kijken naar de olieballen en allebei knijpen ze hun dubbeltje tussen de vingers.

„Ik koop nog geen olieballen,” zegt Frans opeens; „ik heb nog niet zo'n heel erge trek, weet je.”

„Ik ook niet,” zegt Fred. „En zeg, Frans, als we voor iedereen thuis een Kerstpresent willen kopen, zouden we dan aan die gulden wel genoeg hebben?”

„Misschien hebben we dan die dubbeltjes ook nog wel nodig,” zegt Frans.

„Doe ze dan in de beurs bij het andere geld. Hier is het mijne.”

Frans steekt zijn hand in zijn zak maar hij vindt geen beurs. En dan begint hij opeens harop te lachen. „De beurs is immers van jou! Je hebt hem zelf!”

„Ik? Welnee!” Fred houdt de boodschappentas tussen zijn knieën en zoekt in zijn zakken; „ik gaf hem aan jou toen je met je gulden de trap af kwam lopen!”

„Maar toen ik die gulden er in gestopt had, heb ik jou de beurs weer teruggegeven.”

„Nietwaar.”

Frans begint zich boos te maken.

„O jij . . .” zegt hij, maar opeens houdt hij zich stil. Grootmoeders versje schiet hem te binnen:

Met 't zout gemorst? Dat geeft verdriet!

— Geloof het of geloof het niet —

En ruzie is het eind van 't lied . . .

Stel je voor dat ze straks thuishkomen en het blijkt dan dat ze *echt* ruzie hebben gehad! Wat zou grootmoeder lachen!

„Zout,” zegt hij alleen.

En Fred, die het antwoord op Frans z'n onuitgesproken beschuldiging al op de lippen had, begrijpt volkomen wat de bedoeling is van dat ene woordje „zout.”

„Laten we eens in de boodschappentas zoeken,” zegt hij kalm.

Ze zoeken in de boodschappentas en ze vinden het pakje boterhammen en het boek voor nicht Charlot, maar geen beurs.

Sprakeloos kijken de twee broertjes elkaar aan.

„Dan moeten we een van beiden de beurs verloren hebben,” zegt Frans eindelijk.

„Had ik maar niet zo met die tas geslingerd,” zegt Fred somber.

„Hij zat er misschien niet eens in,” zegt Frans; en dan verheldert opeens zijn gezicht. „Misschien hebben we hem in de huifkar verloren,” zegt hij hoopvol.

In ieder geval kunnen ze daar gaan zoeken. Ze wandelen dus naar het parkeerterrein en het duurt een heel poosje voordat ze tussen al die karren de wagen van boer Port ontdekken, maar eindelijk lukt het. Ze zoeken op de bok, tussen het tuig, en ten slotte tussen het stroo, dat onder de huif in de wagen ligt, hoewel het erg onwaarschijnlijk is dat de beurs daar terecht gekomen zou zijn.

Ze vinden niets en eindelijk moeten ze de hoop wel opgeven.

Geen boodschappen voor moeder, geen pepermuntdoosje voor grootmoeder, geen Kerstpresenten. Het enige waarmee ze zich nog kunnen bezighouden is het pakje boterhammen en het boek van nicht Charlot.

Dat moet nu maar eerst worden weggebracht.

Ze lopen de Luttekestraat in om naar de Veerallée te gaan en ze komen langs de winkel van een bloemist, waar een prachtige Kerstroos voor het raam staat. Wat zou het fijn zijn om die voor moeder mee te nemen! Maar voor twee dubbeltjes kun je geen Kerstrozen kopen.

„Draag jij de boodschappentas nu maar eens een beetje,” zegt Fred knorrig.

„Ik zou je lekker . . .” begint Frans, maar voor hij de zin kan afmaken, heeft Fred z'n hand al op Frans z'n mond gelegd en deze keer is het Fred z'n beurt om „zout” te zeggen en dan lachen ze allebei en Frans neemt de boodschappentas.

En dan komen ze in de Veerallée en ze bellen aan bij nicht Charlot en Dientje komt open doen en het is er in de gang een geur van overheerlijk gebak. De jongens moeten gauw binnenkomen en nicht Charlot — boer Port had het nog niet zo mis toen hij haar een kittig oud dametje noemde — dribbelt door de kamers heen en weer en heeft het vreselijk druk, want zij

heeft juist de Kerstweggen in de oven en Frans en Fred moeten vooral wachten tot 't gebak klaar is en er wat van mee naar huis nemen, want nicht Charlot en Dientje kunnen toch niet alles alleen op. En of ze blijven koffiedrinken?

„We hebben zelf boterhammen bij ons”, zegt Frans.

„Maar als het mag, willen we ze hier graag opeten”, zegt Fred, en nicht Charlot vindt alles best. Ze kan dan zelf ook wel wat vroeg koffiedrinken, en dan zitten ze gezellig met hun drietjes aan tafel en Dientje maakt kopjes chocolade en ze krijgen ook nog tulband en sinaasappelen.

En dan komen de Kerstweggen uit de oven, even moeten ze bekoelen, en de grootste van allemaal wordt door nicht Charlot zorgvuldig ingepakt en in de boodschappentas gestopt, waar boterhammen en boek nu uit verdwenen zijn. Die Kerstweg van nicht Charlot is zo groot, dat hij nog een heel eind boven de tas uitsteekt.

De jongens nemen afscheid en ze lopen langzaam terug naar de markt.

„Niet zo'n gek plan om ons die Kerstweg mee te geven,” zegt Frans; „nu komen we toch niet met lege handen thuis.”

„En alleen hadden zij 't toch niet opgekund,” zegt Fred, en hij zuigt op een balletje dat nicht Charlot hem bij zijn vertrek in de mond heeft geduwd.

„Zij hadden er zich vast de maag mee overladen,” zegt Frans, en dan komt er opeens een gedachte in hem op, zo fantastisch, dat hij het zelf verwonderlijk vindt dat hij zo iets moois heeft kunnen bedenken.

Hij begint opeens harder te lopen.

„We gaan naar de schiettent op de markt,” zegt hij; „voor een dubbeltje mag je schieten; je kunt er mooie prijzen winnen, en als je midden in de roos schiet — dan krijg je — een fles champagne! Ik heb ze zelf zien staan! Dan komen wij met een Kerstweg en een fles champagne thuis!”

„Het is heel mooi om met een fles champagne thuis te komen, maar je zult zien dat wij er niets van krijgen,” zegt Fred; „vader en moeder en grootmoeder drinken vast alles alleen op; wat hebben wij daaraan?”

„Maar je begrijpt toch dat grootmoeder bij ons blijft logeren als zij ziet dat zij bij ons champagne krijgt?” zegt Frans; hij raakt helemaal opgewonden door zijn schitterend plan en hij loopt nu zo hard dat Fred met boodschappentas en Kerstweg hem nauwelijks bij kan houden.

Het is nu nog drukker op de markt dan vanmorgen, en voor de schietkraam staat een dichte rij van boeren en mannen met petten. Allemaal willen ze hun geluk beproeven en telkens hoor je de zuigdropjes tegen de schiet-schijven ketsen.

Frans en Fred hebben moeite er doorheen te dringen, maar eindelijk staan ze vooraan. De mannen lachen en praten en telkens mikt er een met een dichtgeknepen oog en dan . . . kets . . . tachtig . . . nee, zeventig . . . Ze schreeuwen allemaal door elkaar.

„Mogen wij ook eens?” roept Frans tegen den schietbaas, en hij houdt zijn dubbeltje in de hoogte. Maar het duurt lang voordat hij aan de beurt is, en om de jongens heen staan de mannen te roepen en te schreeuwen en dan plotseling barsten ze allemaal uit in een schaterend gelach.

Maar dan komt er om hen heen wat ruimte en de baas van de schietkraam neemt Frans het dubbeltje af. Frans mag schieten. Hij krijgt het geweer in zijn handen — dat is heel wat anders dan het kleine pistool waarmee hij zich thuis geoefend heeft — hij mikt en mikt . . .

Kets!

„Dertig!” hoort hij roepen, „mooi geschoten!”

Maar dertig! Frans is diep teleurgesteld; keer op keer heeft hij thuis midden in de roos geschoten, en nu . . . dertig . . . en geen fles champagne . . .

Naast hem staat Fred.

„Geef mij je dubbeltje, ik wil 't nog eens proberen, 't zal nu beter lukken,” zegt Frans.

„Mijn beurt,” zegt Fred.

„Als ik dertig schiet, schiet jij niet meer dan twintig, en dan zijn allebei onze dubbeltjes weg,” dringt Frans aan.

„Mijn beurt,” zegt Fred nog eens; „mijn dubbeltje.”

„En al was het honderd maal je beurt, het is onze laatste kans,” zegt Frans verwijtend.

„Moet je nou of moet je niet?” zegt de schietbaas.

„Ja,” zegt Fred, en hij geeft zijn dubbeltje en pakt het geweer en hij mikt . . .

Maar hij schiet niet. „Zout,” zegt hij, en hij geeft het geweer aan Frans en Frans schiet . . . midden in de roos!

Er gaat een hoeraatje op.

De mannen met petten kloppen Frans op de schouders en feliciteren hem.

„Jouw schot — jouw champagne,” zegt Frans tegen Fred.

„Niks geen champagne,” zegt de schietkraambaas; champagne gaat jullie neus voorbij; mag ik niet geven aan zulke kleine jongens; maar je mag kiezen tussen een fles champagne en een rijksdaalder en champagne krijg je niet.”

Het is jammer van de champagne. Maar is het goed beschouwd niet nog veel heerlijker om zo helemaal onverwacht een rijksdaalder te krijgen waar je nooit op gerekend had? Waar je de halve wereld voor kopen kunt als je dat verkiest?

Frans pakt de rijksdaalder aan en dan draaien de jongens zich om en fijne witte sneeuw dwarrelt over de markt en over de kraampjes en tegen de grote Sint Michaëlskerk en kleine sneeuwvlokken liggen als witte spikkels op de zwarte rokken van de boerinnen.

Nu eerst moeders boodschappen.

En ze halen gekleurde suikeren Kerstkransjes in de Diezerstraat en sucade-

Frans pakt de rijksdaalder aan.

brood bij Appelhof en kaarsjes in de Sassenstraat, en dan gaan ze weer terug naar de markt en in het kraampje van den kleerkoop vinden ze een ouderwets reukdoosje, zoals de oude boerinnen in hun zakken dragen . . . is dat niet prachtig voor grootmoeders pepermuntjes? En heb je ooit zo iets aardigs gezien als die kleine Kerstkaboutertjes van rood porselein, die je aan dat kraampje voor drie cent per stuk krijgen kunt? Had je ooit gedacht dat we zo iets leuks zouden vinden voor Fietje en Rietje en Pietje, en zullen we dan voor vader een potlood kopen en voor boer Port — want als hij ons die dubbeltjes niet gegeven had dan kreeg helemaal niemand iets — en voor boer Port een dasspeld en voor Neeltje en vrouw Port ieder een zakdoekje? En nu hebben we nog geld genoeg over voor de Kerstroos voor moeder!

En bij den bloemist in de Luttekestraat wordt de Kerstroos zorgvuldig ingepakt, met veel vloeipapier en veel spelden, zodat er niets los kan waaien of stuk . . .

Nu nog betalen; en Frans haalt de laatste dubbeltjes en centen uit zijn broekzak te voorschijn . . .

En nu terug naar boer Port.

Frans draagt de zware boodschappentas met de Kerstweg en de Kerst-presenten en de andere inkopen, Fred draagt de Kerstroos.

Het is stil geworden in de straten, de sneeuwjacht heeft de marktbezoekers naar huis gejaagd, de marktkraampjes worden haastig afgebroken, tentwagentjes en sjezen rijden in draf de straat uit en huis-toe.

De klok van de grote Sint-Michaëlskerk wijst kwart over drie . . .

Zóveel is er gebeurd vanmiddag, dat Frans en Fred er helemaal niet aan dachten hoe laat het al werd, en op de plaats, waar ze boer Port met zijn Eiermanden hebben achtergelaten, is niemand meer te zien. Aan een boerin, die wat verderop haar lege manden in elkaar schuift, vragen ze naar boer Port . . . boer Port is al weg . . .

Zou boer Port dan alleen naar huis zijn gegaan? Zou hij ze vergeten hebben?

En sjouwend met de zware bloempot en de boodschappentas lopen ze naar het parkeerterrein, om de huifkar te zoeken . . .

Maar ook de huifkar is verdwenen.

Frans en Fred kijken elkaar bedrukt aan. Zeker heeft boer Port er niet meer aan gedacht dat hij ze mee naar de markt genomen had; en toen het ging sneeuwen heeft hij gauw zijn manden bij elkaar gepakt en hij is naar huis gereden. En allemaal hun eigen schuld! Dat ze er ook niet voor gezorgd hebben om op tijd terug te zijn!

„Had jij dan ook niet zo lang naar die dasspelden gekeken voor je er een uitkoos!” zegt Frans.

„Had jij dan ook niet zo lang over die potloden gezeurd voor je er een kocht!” zegt Fred.

„En als jij niet . . .” maar Frans slikt de rest van zijn zin in; „zout,” zegt hij.

Er zit niets anders op, ze moeten te voet de terugtocht aanvaarden; bijna anderhalf uur lopen, en het wordt al donker, en het begint hoe langer hoe harder te sneeuwen; de straten worden al wit . . .

Zwijgend stappen ze naast elkaar voort.

„Wil ik de tas eens nemen, en jij de bloempot?”

Ze ruilen om. Maar wat geeft het of je ruilt? Het een is al even zwaar als

het ander en de sneeuwvlokken kruipen langs de jaskraag in hun hals en in hun mouwen . . .

De straatlantaarns worden al aangestoken.

„Ik zit al vol schrammen van die akelige spelden.”

„Mijn arm is lam van die zware tas.”

Ze zijn de laatste huizen van de stad voorbij.

Nu gaan ze over de IJsselbrug, en telkens glijden ze bijna uit over het besneeuwde cement. De donkere Zuiderzeestraatweg ligt voor ze en uit het Westen steekt de wind op en blaast de sneeuw in hun gezichten.

„'t Is net of we haast niet vooruit komen,” zegt Frans.

„En ik word zo koud en nat,” zegt Fred.

„'t Papier van de Kerstroos is haast doorweekt.”

„Denk jij ook niet dat die suikeren Kerstkransjes al gesmolten zijn?”

En weer sjouwen ze verder, door wind en sneeuw en duisternis.

„Ik kan niet meer, ik ga hier zitten,” zegt Fred.

„Als je in een sneeuwjacht gaat zitten, vries je dood, dat heb ik dikwijls gelezen,” zegt Frans.

Dan maar weer verder. 't Is of hun schoenen kleven op de natte sneeuw.

Opeens ploft Fred neer op de berm van de weg. „Ik doe het niet meer; ik blijf hier maar zitten,” zegt hij: „dan ga ik maar dood.”

„Wees niet zo flauw; moeder zal ongerust worden.”

„Ga jij dan maar alleen, ik doe het niet meer.”

Besluiteloos blijft Frans staan. Hij heeft weinig zin om de donkere weg in zijn eentje te volgen.

„In ieder geval blijven we bij elkaar,” zegt hij eindelijk, en dan gaat hij naast Fred op de berm zitten. De bloempot en de boodschappentas houden ze op hun knieën.

„Als ze erg ongerust worden, zullen ze ons wel komen zoeken, met een lantaarn,” zegt Frans peinzend.

„Of misschien bedenkt boer Port dat hij ons vergeten heeft en komt hij met de wagen terug om ons te halen.”

Vijf minuten gaan voorbij; het lijkt wel een uur.

Dan, opeens, in de verte, een lichtje; maar 't is geen lantaarn, die de jongens komt zoeken. 't Is in de richting van Zwolle, dat ze een lichtje zien, misschien een wagen waarin ze een eind mee mogen rijden.

Het lichtje komt nader en nader, nu horen ze het knerssen van de wielen, 't is een kar, een huifkar, de huifkar van boer Port!

De jongens schreeuwen het uit.

Boer Port trekt de teugels aan en Zwartjan staat stil.

„Kwaje rakkers, stap maar gauw in, is dat een manier van doen!” Boer Port is van de bok geklommen; hij zet Kerstroos en boodschappentas onder de huif en dan geeft hij de jongens een zetje, hun handen zijn stijf van de kou en even hebben ze moeite zich vast te grijpen.

Dicht tegen elkaar aangedrongen zitten ze met hun drieën op de bok en Zwartjan stapt verder. Het licht van de lantaarn werpt een wonderlijk schijnsel op de witte sneeuw.

„En nu vertellen waar jullie gezeten hebt en als 't niet veel goeds is, draait het op ruzie uit,” zegt boer Port op barse toon; bij het woord „ruzie” zijn de broertjes opeens allebei weer klaar wakker en precies tegelijk schreeuwen ze maar één enkel woord: „zout!”

Boer Port kan er niet recht wijs uit worden wat die grappenmakerij te beduiden heeft.

Maar nu komt het hele verhaal. Over het gemorste zout en grootmoeders rijmpje, over de verloren beurs en over de schietkraam en hoe dom ze zijn geweest om zo lang over hun boodschappen te teuten en te laat te komen.

„'t Was helemaal onze eigen schuld,” zegt Frans, en „'t spijt ons erg,” zegt Fred zachtjes.

Boer Port is al lang niet meer boos. Hij is veel te blij dat hij de jongens heelhuids terug heeft. Toen ze er om tien over drie nog niet waren, is hij naar nicht Charlot gereden en daarna heeft hij nog de halve stad rondgetoerd om de verloren schapen te zoeken; maar toen ze nergens te bespeuren waren, moest hij wel denken dat ze op eigen gelegenheid de weg onder de benen genomen hadden . . .

En nu zijn ze weer op de landweg en vlak voor het huis met de blauwe luiken blijft de huifkar staan.

„Héél erg bedankt,” zeggen de jongens, en „vrolijk Kerstfeest, boer Port!”

En dan grabbelen ze hun pakjes uit de wagen en twee witbesneeuwde Kerstmannetjes stormen de huiskamer van het doktershuis binnen.

En midden op de tafel ligt de beurs, de beurs van Fred, die ze vanmorgen geen van beiden in de zak gestoken hadden en die heel rustig op de onderste tree van de trap was blijven liggen!

Geen geld — en toch boodschappen! Ja, hoe dat kan, dat moet straks maar allemaal uitgelegd worden, en nu krijgt moeder haar Kerstroos en grootmoeder haar pepermuntdoosje en vader zijn potlood . . . „Zie je wel dat het juist erg goed was dat ik lang zocht welk potlood het zijn moest? Het is juist het potlood dat vader wilde hebben!” En Fietje en Rietje en Pietje bekijken hun aardige rode Kerstkaboutertjes, „ze zijn alle drie verschillend, zie je wel?” en „straks brengen we onze presentjes nog even bij de familie Port, aan de overkant!” en „Hebben jullie ooit zo'n grote Kerstweg gezien? Nicht Charlot heeft hem zelf gebakken, knap hè? En hij kwam uit de oven waar we bijstonden!”

„Waar ik bij stond,” zegt Frans; „jij at toen juist een sinaasappel!”

„Ja, maar ik stond er tóch bij!”

„Niet waar!”

„Wel waar!”

„Niet waar!”

„Zout,” zegt Fred, en dan lachen de twee Kerstmannetjes opeens allebei zo hard, dat de hele verdere familie ze verwonderd aanstaart.

„En willen we u nu eens wat vertellen, grootmoeder? Dat we vanmorgen met zout hebben gemorst, weet u wel, dat heeft juist gemaakt dat we géén ruzie kregen! Als we *niet* met zout hadden gemorst, o, dan was er zeker wel vijf keer ruzie gekomen, heus waar . . .”

„Maar het toverwoordje „zout” was voldoende om alle ruzies in de kiem te smoren,” zegt grootmoeder; „en zo zie je dat bijgeloof toch nog wel ergens goed voor is, ook al komt het dan net andersom uit als in 't rijmpje!”

En dan schuift vader de tussendeur open. Daar staat de Kerstboom, en de kaarsenlichtjes schitteren en stralen.

STEMMEN UIT INDIË

DOOR

M. DOEKES-DE WILDE

INEKE wordt wakker door 't slaan van de klok. Ze richt zich op, om op haar wekkertje te kijken, dat op 't tafeltje staat voor 't raam. Maar 't is nog te donker. Ze glijdt uit bed en springt op blote voeten van 't matje vóór 't ledikant, óver 't koude zeil, naar 't grotere kleed, waarop 't tafeltje staat. Zeven uur pas? Vreselijk donker is 't nog en alles zo rustig in huis. Ineke gluurt om 't hoekje van 't gordijn naar buiten. Wat ziet alles er vreemd uit, denkt ze, en opeens weet ze het: 't heeft gesneeuwd!

Sneeuw!, — voor 't eerst dat ze de wereld ziet in een prachtig dik, wit kleed. Hoe dikwijls hadden vader en moeder haar verteld van de Hollandse winters, over ijs en sneeuw en allerlei pretjes daaraan verbonden.

Ineke had er zich tóen, in Indië, geen voorstelling van kunnen maken. Vader had kiekjes laten zien waar 'hij met moeder opstond: moeder op de bobslee — vader en moeder op 't ijs; moeder en tante Jet, die vader 'be-kogelden met sneeuwballen. Ien had ze bekeken, maar 't leek haar zo on-werkelijk.

„Wacht maar”, had vader gezegd, „als je over een paar jaar zèlf in Holland bent, dan maak je 't óók mee en je zult je plezier niet op kunnen! En vooral als 't een witte Kerstmis is, dát is je ware!”

En nu is 't witte Kerstmis. Ien merkt opeens dat ze rilt van de kou. Met een sprongetje wipt ze weer in bed en rolt zich behagelijk in de warme dekens.

Die dekens! Wat had ze dáar 't land aan gehad. Hoe was 't mogelijk dat je onder zo'n vrachtje slapen kon?

Tante Jet, Louk en Fia hadden haar om 't hardst uitgelachen.

„Nü is 't nog wat vreemd, lieve kind, maar over een poosje weet je niet beter en als 't maar eenmaal flink koud wordt heb ik zo'n idée dat je om méér dekens komt vragen.”

En zo is 't gegaan ook. O, er waren een massa dingen waar Ineke aan wennen moest.

Maar 't allerergste is wel dat ze 't hier zonder vader en moeder moet stellen. Dàt is iets waar Ien niet aan wennen kàn. Zelfs na dit halve jaar in Holland nog niet.

Toen ze twaalf jaar werd, hadden vader en moeder haar verteld, dat 't beter voor haar was een tijd naar Holland te gaan om daar goede scholen te bezoeken en een flink meisje te worden, 't was voor haar gezondheid ook beter, had de dokter gezegd.

En nu, in haar bedje, op eerste Kerstdag, denkt Ien terug aan die nare tijd van koffers pakken en afscheid nemen. Voortdurend had ze gedacht: ik zal maken dat ik doodziek ben als de boot gaat, ik wil niet bij vader en moeder en Boenkie weg. — O, wat is alles vreselijk. — Hele nachten had ze liggen huilen, heel zacht, uit angst dat moeder 't horen zou. Moeder, die zo bleek zag en minstens even bedroefd was als zij. — Vader had haar verteld van de familie waar ze mee aan boord zou zijn en die haar veilig bij tante Jet en oom Frits zou brengen.

Duidelijk ziet Ien alles weer voor zich. — 't Afscheid van haar ouders, van kleine Boenk in de wieg, die er juist zo doddig uitzag . . . en dan de reis — de lange, lange reis.

En opeens voelt ze dat deze dag een akelige, droeve dag zal zijn. Hoe zal ze vrolijk kunnen kijken als ze voortdurend denken moet aan allen thuis in Indië? Ze vieren dáár nu óók Kerstmis. Moeder zal de kamers extra gezellig maken en heerlijke cake of tulband bakken. De grote, rode Kerstklok zal ze onderaan de lamp hangen, die leuke klok waar een echte bel in zit met een mooie klank. Zal Boenkie er aan mogen trekken, nu zij weg is?

Ineke houdt 't niet langer uit. Dikke tranen stromen uit haar ogen en glijden langzaam op 't kussen. Maar dan herinnert ze zich vaders woorden: Flink zijn meisje — mijn dappere schat ben je — er komen dikwijls moeilijkheden in 't leven — maar als je dapper bent dan vecht jij je er wel door, dàt weten we zeker. Tanden op mekaar en altijd moedig vooruit!"

„O, als ik nu maar éven jullie stemmen kon horen", denkt Ien, „héél even maar met jullie praten kon, dan weet ik zeker dat ik weer vrolijk kon zijn."

Opeens is er leven in huis. In de kamer van de nichtjes hoort ze lachen.

„Sneeuw!" juicht Louk. „Sneeuw, witte Kerst — heerlijk!"

Ze stormen bij Ien binnen en trekken de gordijnen open.

„Ineke — 't heeft gesneeuwd — dolletjes! Kleed je gauw aan, dan gaan we naar buiten. — Kijk, de zon komt juist door, — o, wat pràchtig!"

Nu staan ze samen voor 't raam, drie meisjes in flanellen pyama's en bijna éven groot. Fia kijkt mee naar de winterpracht, maar even — héél even gaan haar ogen naar 't bleke gezichtje van haar nichtje en ziet ze dat Ineke gehuild heeft. Zacht glijdt haar arm door die van Ien en als ze elkaar aankijken ziet Ien de grote hartelijkheid in Fia's lieve kijkers.

„Ik moet me schamen" denkt ze, — „ik stel me aan en ze zijn hier allemaal zo schattig voor me." Maar als de nichtjes teruggaan naar hun kamer, glipt Fia even naar de huiskamer waar moeder de boterhammen juist klaarmaakt.

„Moeder, Ineke is erg bedroefd geloof ik. Ik zag dat ze gehuild had."

Mevrouw de Hoog houdt even op met haar werkje. „Ja, lieve kind — 't is een moeilijke dag voor haar. Maar we zullen haar helpen en weetje Fia, er is een gróte verrassing voor haar vanmiddag. Luister eens!"

Even later holt Fia naar boven — een kostelijk geheim hebben moeder en zij. Wat zal Ien blij zijn — 't wordt vast en zeker een héérlijke Kerst!

Die middag aan tafel, als de dessertbordjes zijn weggenomen en allen 't er over eens zijn dat 't eten heerlijk smaakte na de lange wandeling in de sneeuw, schuift oom Frits een klein briefje naar Ineke toe.

Ien heeft haar best gedaan vandaag. De nare heimweegedachten heeft ze zoveel mogelijk teruggedrongen. Ze heeft meegestoeid in de tuin. En tijdens de wandeling genoot ze evenals de anderen van 't sprookjesachtige dennebos, waar alles zo wonderlijk stil was.

Ze kijkt oom verrast aan.

„Wat is dat, oom?”

„Lees maar, Ineke.”

Met verbaasde ogen leest ze, terwijl Louk en Fia naast haar staan, de oproep uit Indië om om half vier aan de telephoon te komen op 't postkantoor.

„Telephoneren, oom, — met moeder en vader?”

Ze houdt haar adem in, kan 't nog niet begrijpen. Zal ze mogen praten met hen, hun stemmen horen, nu — vandaag?”

„Ja, lieve kind, heus. 't Staat er toch? Kijk eens op de klok — drie uur bijna. Als je nu aan tante vraagt of je op mag staan, dan kun je je mantel aantrekken en breng ik je weg.”

„Tante — mag ik?”

„Ga maar Ien, natuurlijk. Hoe zou ik je dat kunnen weigeren, stel je voor!”

't Is of Ineke zweeft als ze opstaat en de stoel terug schuift. Ze hoort de klok tikken: pra-ten-met-va-der-pra-ten-met-moe-der!

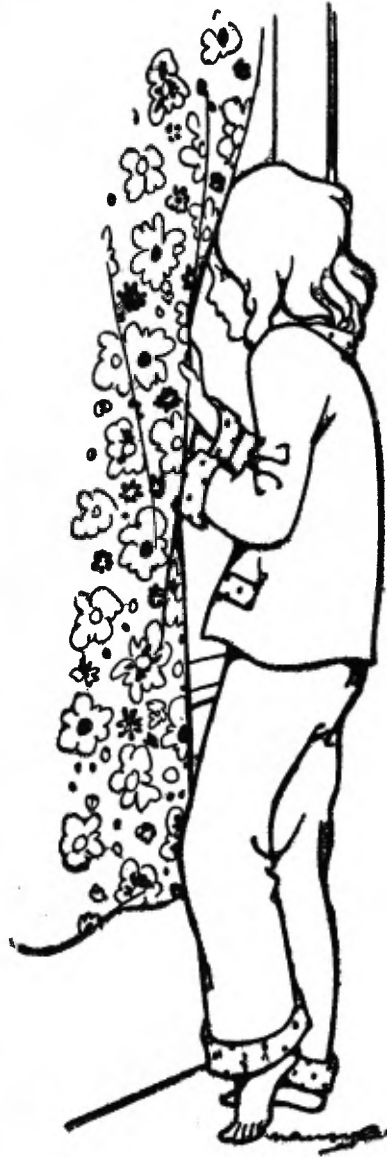
Wat raar is alles, 't is of ze geen voet kan verzetten.

„Toe, — Ineke dan toch” zegt Louk — „moeder zegt dat je gaan mag.”

Langzaam gaat ze de deur uit, ziet niet hoe oom en tante elkaar aankijken.

„Je moet haar niet alleen laten,” zegt mevrouw De Hoog tegen haar man. „Ze doet zo vreemd, 't is een gevoelig kind”.

Als oom Frits en Ien even later op weg zijn, trekt oom de arm van z'n nichtje door de zijne. Zo gezellig samen, vertelt hij haar allerlei grappige dingen, waar ze om schateren moet — en vóór ze 't weten zijn ze in

Ineke gluurt om 't hoekje van het gordijn naar buiten.

't Postkantoor. „Hierheen alstublieft“, zegt de beambte als hij de oproep gelezen heeft die oom hem aanreikte.

Achter elkaar gaan ze 't kamertje binnen, waar een paar stoelen staan en de telefoon hangt.

„Als het lichtje hier gaat branden, dit kleine lampje bedoel ik, dan spreekt U maar“.

Dan gaat de man weg en zijn oom en Ien alleen.

„Zal ik weggaan, meisjelief, of vind je 't prettiger als ik hier blijf?“

„Bij me blijven, oom — o gaat U niet weg!“

„Mij best, dan wachten we samen — denk erom dat je duidelijk spreekt, hoor en niet te vlug.“

Och, dat lampje, gaat 't dan nóóit branden?

„We zijn zeker te vroeg, oom?“

„Niet zoo héél veel. Kijk, Ien, gauw — daar brandt 't al.“

En dan —? och, arme kleine Inepien, wat doe je nu toch met die hoorn, is hij zó zwaar? Met beide handen houdt ze 't zwarte ding vast — luistert — luistert met open mond, met ingehouden adem en dàar — daar is het — die stem — van vader: „Hallo — hallo — wie daar?“

„Vader — vadertje — hier is Ineke. — Vader 't is witte Kerstmis — er is sneeuw — hoe gaat 't met je — vader!“

Ien merkt niet dat oom weggaat en de deur zacht achter zich sluit — ze hoort alleen die stem — en dan nóg een — dat is moeder. Moeder die vraagt hoe 't haar gaat, of ze blij is hen te horen, of ze gezond is? En Ien praat — ze praat honderd uit. Nóóit heeft ze zóveel en zó vlug achter elkaar gesproken. „Prettige Kerst, m'n lieve meisje — Ien — luister je?“

Dan klinkt vaag, maar tòch te horen de bel, de Kerstklok.

„Ik hóór 't, moeder — dag lieve moeder — dag vadertje — dag Boenkie, dààg!“

— Weg. —

Nu is ze weer alleen — héél alleen.

Als uit een andere wereld, kijkt ze om zich heen. Oom is er niet meer. Hij wacht zeker buiten. Nu zal zij óók maar gaan. Maar dan ziet ze weer de telefoon, dat wonderding, waar ze door praten kon naar huis. En op haar tenen gaat ze terug. En hoewel ze weet dat niemand haar nu meer horen zal, zegt ze zacht: ik had nog iets vergeten te vertellen vader, ik probeer moedig te zijn, ik heb m'n tanden op mekaar. — —” En met een dappere lach op haar ontroerd gezichtje komt ze bij oom terug, die in de gang op haar wacht.

„'t Was fijn, oom — 't is net of ik even thuis was — — en gaan we nu naar tante?“

En weer, precies als daareven, stappen ze samen door de sneeuw.

Maar nù vertelt oom geen grappen om haar vrolijk te maken — 't is immers niet nodig.

„'t Is of er honderd vogeltjes in me zingen,“ denkt Ien — en wat is alles mooi om ons heen — echt Kerstnacht.“

Als ze thuis komen vraagt tante niets. Ze kijkt naar het stralende gezichtje van haar nichtje — een andere Ien lijkt ze nu. Een Ien die voelt dat ze niet alleen is, dat vader en moeder en Boenkie eigenlijk heel dicht bij haar zijn. — Een Ien, waar ze zich verder niet bezorgd over behoeft te maken.

— En 't werd een wonder-heerlijke Kerstavond.

BEVROREN KIKKERS

DOOR

DAVID TOMKINS

JUFFROUW Wiegelaar woonde in de Kerkpolder in een enigszins vervallen huisje met een rieten dak. Op dat dak groeide mos en huislook, half er overheen hingen de lage takken van een vlierboom, die 's zomers met witte bloemschermen en in 't najaar met blauwe besjes versierd was. Het huis had tamelijk grote kamers en een uitgebouwd keukentje beneden — boven, onder het hellende dak, was met planken een bescheiden hoekje afgetimmerd, waar net een ouderwets ledikant in paste, met zware groene gordijnen er omheen — een ledikant met een beddekwast, waar je je 's morgens aan op kon trekken, als je te diep in de met veren gevulde peluw was weggezakt. Dat bed stond altijd opgemaakt: lakens, twee rose en een blauwe wollen deken en een hagelwitte, zelfgehaakte spreij van zeshoeken, die door bloemslingers waren verbonden.

Recht onder de vloer ervan bevond zich de slaapkamer van de bewoonster, want het bed op zolder was bestemd voor de enkele logé's, die zo twee of drie maal per jaar met een taxi door de Kerkpolder kwamen aanzetten. Voor de oudere logé's, bedoel ik: Juffrouw Wiegelaar had namelijk op het ogenblik, dat dit verhaal begint, wel twee gasten, maar dat waren jongens van een jaar of twaalf, gewone straatjongens, die best op een losse matras en gewikkeld in afgedankte dekens en mantels in een hoek van de zolder konden slapen. Toon en Boon heetten ze, dat wil zeggen: Toon in 't Veld en Jozef Boon; ze noemden juffrouw Wiegelaar niet Trui en dat kwam vanwege een zekere familierelatie, die ik me zo gauw niet meer kan herinneren. In deze Kerstvacantie — wel, daar heb ik helemaal nog niet gezegd, dat het midden in de winter was — nu dan, in deze Kerstvacantie, die helaas al weer ten einde liep, logeerden ze in het gezellige kleine huisje en brachten hun tijd aangenaam door met schaatsenrijden op de sloten in de omgeving, met het stukslaan van bom-ijs, met sneeuwballen gooien en met het zoeken naar de langste ijskegel, die aan het rieten dak hing.

Nu moet ik eerst iets vertellen van twee kikkers. 's Winters zie je nooit kikkers — waar zijn ze dan? Ergens moeten ze leven, want in de lente zitten ze ineens weer tussen het riet te kwaken. Het tweetal, dat ik op het oog heb, Koewak en Kawak, hadden in het najaar, toen het kouder werd, een schuilplaats gezocht onder een laag dorre bladeren in de ondiepe sloot achter het keukentje van juffrouw Wiegelaar. Ze werden al trager in hun bewegingen en begin December zei Koewak: „Ik begin slaap te krijgen.”

„Ik ook” bromde Kawak, „en aangezien er weinig muggen en vliegen meer zijn om op te eten, lijkt het mij het beste, dat we een dutje doen tot de zon warmer wordt. Dat merk je van boven en dan klimmen we langs de dotterbloemenstengels tot in de wei met de madeliefjes.”

„Uit . . . uit . . . uitstekend!” geuwde Koewak; je kon door zijn open bek tot halverwege in zijn lege maag zien. „Slaap wel”. Daarop trok hij zijn ogen naar binnen, vouwde zijn achterpoten op en leek op een verstening. Kawak

ging op dezelfde manier naast hem zitten en toen gebeurde er iets gekks: het water om hen heen bevroor en de kikkers bleven als paling in gelei tussen de dorre bladeren.

Om tot de jongens Toon en Boon terug te keren: op 6 Januari eindigde hun vakantie en op 5 Januari pakten ze hun koffers, denk je? Mis hoor! ze hadden niet eens een koffer!

Boon bezat een tandborstel en Toon een stukje Sunlightzeep, natuurlijk hadden ze vergeten pyama's mee te nemen, maar nicht Trui maakte uit een versleten nachtjapon twee zeemansbroeken, waar ze helemaal in konden.

Op 5 Januari deden Toon en Boon heel iets anders, ze traptten het ijs stuk in het kleine slootje achter het keukentje. Dat ging gemakkelijk, omdat er lucht onder zat. Toon inspecteerde met belangstelling de lange rijen luchtbelletjes, de grassprietten en de kroosblaadjes, die in de brokken ijs zaten vastgevroren, maar opeens riep hij: „Zeg, kijk eens, wat zit daar voor een klomp?” In een schots van behoorlijke grootte was een wonderlijke plakkaat van groen en bruin zichtbaar.

„Me dunkt, dat ik een poot ziel!” mompelde Boon, „een kikkerpoot lijkt het wel!” — „Jò, 't is een hele kikker!” gilde z'n vriend opgetogen, „en kijk eens, daar vlak naast! Dat is er nog een!”

„Dat is zeldzaam!” riep Boon, „zo iets heb ik nog nooit gezien. Dat moeten we morgen meemen!”

„En op school aan meester geven!”

„Da's een acht op m'n lijst!” — „Of op de mijne!” — „Ik heb ze 't eerst gezien.” — „Zeg,” zei Toon met het oordeel van Salomo, „weet je wat? We hakken dat blok middendoor, ieder een kikker!”

„Hakken niet, zagen is beter!” — „Heb je hier een zaag?” — „Nee, hier niet, maar wel bij ons thuis in de stad”. — „Nou” zei Boon, „laten we dan eerst beginnen, met hier dat stuk ijs zo klein mogelijk te maken. Nicht heeft in het keukentje wel een bijl.”

Inderdaad, juffrouw Wiegelaar had een bijl, maar ze stond net bij 't fornuis pannekoeken te bakken, toen Toon er naar greep.

„Hé, hé!” riep ze, „wat moet dat?”

„Houtjes hakken voor de kachel” zei Toon met een braaf gezicht.

„Nou, dat vind ik nog eens aardig van je, om me die laatste dag zo te verwennen!”

Ja, toen moest er wel iets van dien aard gebeuren: Boon greep buiten een half verrotte paal en Toon sloeg er tien splinters af. Toen zagen ze nicht naar binnen gaan en ze renden naar het slootje, om de kostbare vondst een zodanige vorm te geven, dat ze in een geknoopte zakdoek was mee te nemen. Zonder ongelukken bereikten ze vervolgens het huis en de zolder.

„Zeg” riep Toon, „heb je wel eens gehoord, dat je ijs kunt bewaren in een wollen deken? Die houdt de warmte van buiten tegen.”

„Als je maar niet de deken van ons bed neemt. „Welnee, jò, we leggen dat blok aan 't voeteneind van 't logeerkamerbed” zei Toon. „Dan blijft het vannacht vast goed en morgen vissen we wel ergens een wollen lap op. Nicht laat ons met de taxi naar huis brengen — dat is een half uurtje en je zult zien, dat we die kikkers in school krijgen, zonder dat er een druppel afloopt.”

„Komen jullie eten?” riep juffrouw Wiegelaar van beneden.

„We komen” zei Toon gehoorzaam, maar eerst stopten ze de kikkers in hun glazen pailsje aan 't eind van 't ouderwetse ledikant onder de wol.

Juffrouw Wiegelaar at precies om vijf uur. Om half zes was ze klaar, om kwart over zes had ze afgewassen, om zeven uur dronk ze thee.

De jongens kregen half versleten prenteboeken te zien en vergaten bij

Maar eerst stopten ze de kikkers in hun glazen paleisje onder de wol.

de geschiedenis van Aladin met de wonderlamp en de groot-vizier, die in een ooeivaar veranderde, hun zeldzame vondst.

Want zeldzaam was het zeker, om kikkers in ijs te hebben.

Half negen.

Pud, pud, pud!

Wat was dat?

„'t Lijkt wel, of er een auto stilhoudt” zei Boon.

Juffrouw Wiegelaar lei haar bril neer, streek haar schort glad en wachtte bevend op de bel, die kwam.

„Ga jullie maar kijken, jongens” zei ze, „'t kunnen best inbrekers zijn”.

Maar een bekende stem deed haar eensklaps lachen; ze slofte naar de deur en viel in de uitgestoken armen van een omvangrijke boerin, die met verwonderlijke snelheid begon te verhalen:

„Trein gemist, even opzoeken, blijven slapen, morgen verder” . . . Ja, ja, knikte de vrouw des huizes, „'t is al lang goed. Ik heb je zeker in geen twee jaar gezien, Minal! Doe je goed af, we hebben net een half pond Janhagel in 'huis.”

De avonturen van Aladin met de wonderlamp en die van de grootvizier van Bagdad bleken niet op te kunnen tegen de nieuwtjes, die Mina een uur lang ten beste gaf omtrent een oom met een blauwe bril, een opgezette kanarievogel, die toch ging zingen als ie op de radio werd aangesloten en een twist met buurvrouwen, over een verstopt keukenputje.

Boon en Toon hingen aan haar lippen. Opeens echter, toen ze het over een vroeg gestorven goudvisje had, schoot Toon het ijsblok met de kikkers te binnen; hij keek Boon aan, maar die scheen nog aan niets te denken.

Een trap tegen z'n schenen onder de tafel deed hem opkijken.

Toon richtte een welsprekende blik op Mina en vervolgens op het plafond.

Boon schrok zichtbaar, dacht even na en zei toen bijzonder vriendelijk en beleefd: „Nicht Trui, mogen we nu naar bed gaan?”

De vrouwen staakten plotseling hun gesprek.

„Naar bed?” vroeg nicht verbaasd, „'t is de laatste avond en anders willen jullie altijd opblijven!”

„We moeten morgen op reis”, kwam Toon z'n vriend te hulp.

„Op reis? 't zou wat: een half uurtje in een taxi. En we zitten nou net zo gezellig!”

„Eigenlijk” begon Mina ernstig, „heeft de jongen gelijk. Ik wil ook vroeg naar bed: zo'n dag uit zijn is vermoeiend en vóór ik ging, moest ik de koeien nog melken.”

„Zoals je wilt” zei nicht Trui enigszins teleurgesteld, „je bed staat klaar,” je hebt er maar in te stappen!”

Toon en Boon voelden een koude rilling langs hun ruggegraat lopen bij de gedachte aan de onheilen, die noodzakelijkerwijze uit deze gang van zaken moesten voortvloeien.

Zal ik eens gaan kijken, of het logeerkamerbed is opgemaakt?” vroeg Toon onderdanig.

„Da's altijd klaar.”

„Maar ik geloof, dat de waterkaraf niet gevuld is” meende Boon.

„Hoe komen jullie opeens zo hulpvaardig?” Juffrouw Wiegelaar begon ietwat achterdochtig te kijken en de jongens begrepen, dat het noodlot niet meer te keren was. Ze gaapten op hetzelfde ogenblik zo hard ze konden.

„Ja, we moeten naar bed” zei Mina en een kwartier later klotste de hele familie de zoldertrap op, behalve juffrouw Wiegelaar, die, zoals we zeiden, recht onder het logeerkamertje sliep.

Het werd stil in huis — het werd stil daarbuiten.

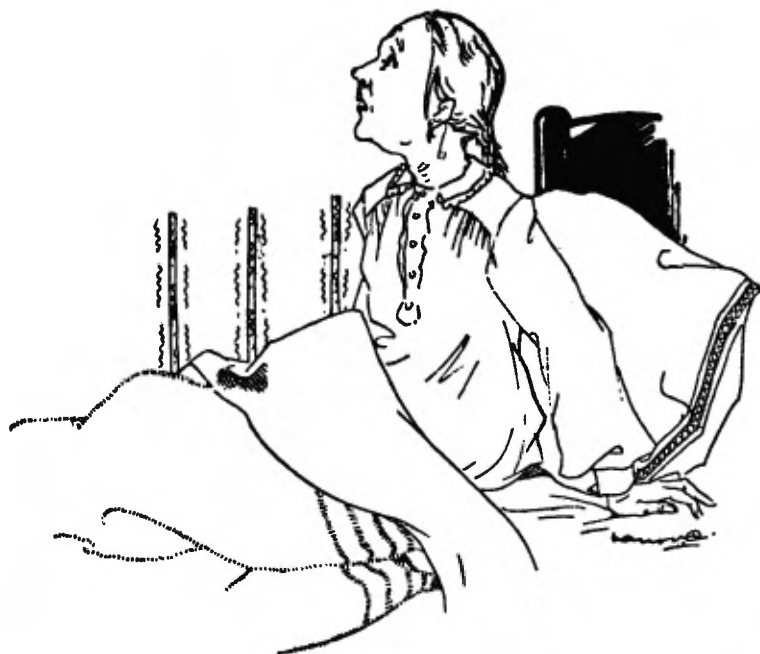
Aan de horizon stapelden zich sneeuwwolken op tot grillige kastelen. Je begreep niet, hoe uit de kale, witte weilanden ooit weer boterbloemen en meizoentjes konden opschieten. Maar op het ouderwetse ledikant in de logeerkamer van juffrouw Wiegelaar had Januari geen vat; daar zorgde de welgedane boerin wel voor, die nooit last van koude voeten had en dus het uiteinde van het bed in de mening bracht, dat de temperatuur minstens vijftien graden boven nul was, inplaats van vijf graden er onder.

Het ijsblok, dat heel aan het voeteinde lag, onbereikbaar voor de grote tenen van Mina, die kort van stuk was, begon langzaam te smelten. Het water trok eerst in de wollen deken en zocht toen langzaam een weg naar beneden toe, langs de veren naar de matras.

De beide kikkers kwamen vrij.

Half verstijfd nog begonnen Koewak en Kawak hun lange achterpoten in en uit te trekken. Toen de bloedsomloop hersteld was, zei Kawak: „Je zou aan de warmte zeggen, dat het lente wordt.”

„Inderdaad” geuwde Koewak, „maar weet je, wat ik vreemd vind? Dit jaar schijnt de warmte van onderen te komen en niet van boven.”

Het lekt!

„We liggen zeker op onze rug” antwoordde Kawak onverschillig. „Trouwens, de zon is nog niet op, alles is even donker hier. Het gras kriebelt ook veel meer dan 't vorige jaar.”

Na enige vergeefse pogingen slaagden ze erin, tussen de plooiën van de deken uit te kruipen en boven op het bed zaten ze verbaasd het logeerkamertje van juffrouw Wiegelaar op te nemen.

„Het is hier kouder dan beneden” merkte Koewak op, „gewoonlijk is 't net andersom. Toch moet het al ver in 't voorjaar zijn, want in de verte begint het te onweren.”

Hij had het snurken van de vast-slapende boerin gehoord.

Op dat ogenblik bereikte de eerste waterdruppel de onderkant van de matras en viel op de vloer. Boon en Toon, die nog geen oog dicht hadden gedaan en die op het ergste voorbereid waren, hoorden het.

Tik, tik, tik, tik, tik! ging het opeens.

Dat was een heel straaltje.

„Nou komt het!” fluisterde Toon benauwd, want in de slaapkamer van nicht Trui begon het bed te kraken. Enige druppels hadden kans gezien, tussen de planken van de zoldervloer door te dringen.

„Stil” zei Boon, „ze zegt wat.”

„Het begint hier te lekken!” hoorden ze niet mompelen. „Hoe kan dat nou? Jongens” riep ze kort daarna naar boven, „het lekt. Wat voeren jullie toch uit?”

„Doen alsof je slaapt” fluisterde Toon.

„Het lekt!” zei juffrouw Wiegelaar nog eens verbaasd, maar vóór ze kon opstaan om een paraplu te halen, weerklonk eensklaps een snerpande gil.

Juffrouw Wiegelaar, die al halverwege uit bed was, schoot als een haas weer diep onder de dekens, waar ze klappertandend bleef luisteren naar volgende gillen.

Je begrijpt al, wat er gebeurd was.

Koewak en Kawak namelijk, die niet begrepen, waarom bij dit warme weer hun sloot er zo vreemd uitzag, hadden ieder een reusachtige sprong gedaan. Daarbij kwam Koewak op de linker wang van Mina te zitten en Kawak op haar rechter oog.

Door deze gebeurtenis werd de logé natuurlijk wakker: ze tastte om zich heen en gilte van angst, toen ze de vochtige, kille, zachte kikkerlijven voelde. Daarna schoot ook zij zo ver mogelijk onder de dekens en een onheilspellende stilte trad in.

„Hoorde je die stoomfluit?” zei Koewak tegen Kawak, terwijl ze samen op de zoldervloer rondhipten. „Dat was de stoomgemaal achter in de polder. We komen nu in de goede richting.”

Ondertussen lagen Boon en Toon stil te fluisteren: zij waren niet zo erg geschrokken als de vrouwen, want een dergelijke ontkenning hadden ze verwacht. Maar wie kon bewijzen, dat ze dit niet met opzet gedaan hadden?

Niemand natuurlijk: je bent er bij, als de schijn tegen je is!

En zo kan ik er helaas! niets aan doen, dat dit verhaal voor de jongens niet goed afloopt.

Waar juffrouw Wiegelaar in gewone omstandigheden aan den slagersongen zou hebben gevraagd, een taxi uit de stad voor haar op te bellen, bepaalde ze zich nu tot het smeren van vier boterhammen, nadat ze van Mina een verward verhaal over slangen en schildpadden had gehoord. Die vier boterhammen, met niets erop, gaf ze zwiiggend en met een bedroefd gezicht aan Toon en Boon. Toen deed ze de voordeur open.

„Maar luister nu eens, nicht . . .” begon Toon.

„Als ik eens wat mag zeggen . . .” viel Boon hem in de rede.

„Niets te luisteren en niets te zeggen” gromde juffrouw Wiegelaar boos. „Ik weet wat ik weet.”

Daar was niets tegen in te brengen.

Ail wat een sneeuwstorm joeg buiten over de weilanden. Meer dan een uur moesten ze erin lopen, om de buitenwijken van de stad te bereiken.

„Waar zouden de kikkers nu zijn?” zei onderweg Boon tegen Toon.

Hij wist het natuurlijk niet, maar ik weet het wel.

In een heel klein donker hoekje van de zolder, vlak naast de schoorsteen, hadden ze een holletje ontdekt, onder de pannen en dichtbij een goot. Het had het voordeel, tegelijk warm en vochtig te zijn.

„Hier blijven we, tot de echte lente komt!” stelde Koewak voor.

Kawak vond het best — hij had al drie keldermotten en een duizendpoot gevangen. Maar . . . en nu komt de straf voor de verkeerde beoordeling van nicht Trui: om de twee dagen kwaakten de beide kikkers op zolder een kwartier lang, de hele winter door. Het was vooral op stille avonden een spookachtig geluid, dat nicht zenuwachtig maakte, maar toch durfde ze niet te gaan kijken, waar het ongedierte zich verstopt had.

Pierewiets heerlijkste Kerstfeest

DOOR

M. WALLY-ROELOFSMA

HOLA, Pierewiet, Pierewiet! ksst! ksst!"
Dido Westers schudt, op de hurken gezeten, aan de spijlen van Pierewiets bed.

Pierewiet heet eigenlijk Siska en is een blond dikkertje van negen jaar. Dido is haar broer, een lange magere jongen van twaalf jaar. Zó blond en rond als Siska is, zó donker en spichtig is Dido.

Pierewiet wordt wakker. Ze slaat de ogen open, geeuwt en rekt zich uit. Dido hoort de geeuw en begint weer flink te schudden. De klamboe golft heen en weer, de tent boven Pierewiets hoofd lijkt wel een zee.

Half slaperig droomt Pierewiet na over het boek, dat ze gisteravond gelezen heeft — het ligt nog onder haar hoofdkussen — en ze zegt halffluid: „Zou het ook zo gestormd hebben, toen Michiel de Ruyter met de Zeven Provinciën naar Engeland voer?"

„Nee, toen was er windstilte," klinkt het van de grond naast haar.

„Ho, Dido, ben jij die storm?" Pierewiet rolt naar de kant van het bed en staart loom en doezelig naar haar broer.

„Ja, ik ben het, mafkop, tot hoe laat heb jij liggen lezen en mocht dat?"

„Weet ik niet, ik denk wel van niet, maar vader en moeder hadden het veel te druk."

„Ja, Pierewiet, dààrom heb ik gestormd aan je bed. Sta nu op en ga mee kijken in de achtergalerij. Ik geloof, dat er een reuze Kerstboom staat."

De Kerstboom! „O, ja, ik kom.”

Met een bom rolt Pierewiet uit bed, half over Dido, die op deze plotselinge haast niet bedacht is en samen rollen ze over de grond.

Krak, krak. —

„Stop, Dido, stop, de klamboe scheurt.”

Pierewiet kijkt angstig naar het bed. Ze heeft al zoveel standjes gehad over het scheuren van de klamboe en nu vandaag wil ze moeder niet boos maken.

Gelukkig, er is maar een klein eind van de tent afgescheurd. Vlug rommelt ze in haar naaimandje en vist er een witte draad en een naald uit op.

Ze zal maar gauw de schade in orde brengen; maar juist als ze op bed klimt, kiert de deur open en kijkt oude baboe-anak om de hoek! „O, boe, kom hier,” roept Pierewiet, „lieve oude boe, wil jij die klamboe even naaien? Netjes hoor, dat moeder niet boos wordt.”

En meteen is Pierewiet al van bed gesprongen en heeft naald en draad in baboes handen geduwd en na een aaitje over baboes rimpelig snoetje, grijpt ze Dido bij den arm en samen rollen ze het stoepje af naar de tuin. Door de tuin willen ze de achtergalerij naderen. Zo vanuit de verte aankomen, en dan de boom zien. Dat is het mooist, denken ze.

En daar staan ze met open mond naar de boom te kijken.

Een hele hoge boom is het. Kebon heeft er de langste pisangstam voor uit de tuin gekapt en heel veel bamboelatten zijn gesneden om dienst te doen als takken. Daarop werd het tjemaragroen gebonden. Dido en Pierewiet kennen het recept, hoe een Indische kerstboom gemaakt wordt. Maar zo groot als deze is!

Ja, daar is zeker een karrevracht tjemaragroen voor nodig. Gisteren hebben Dido en Pierewiet de sapi-kar het erf op zien komen, volgeladen met groen.

De jonge luitenants, drie stuks, waren door vader gevraagd om te komen helpen de boom optuigen. Dido en Pierewiet waren om zeven uur naar bed gestuurd, omdat ze niet in de weg mochten lopen en heel veel rumoer hadden ze gehoord, maar niets gezien.

Vader, met zijn commandostem, hij is kapitein, hoorde je boven alles uit.

En dat hadden ze dus gemaakt, die hele hoge kerstboom, die reuze grote kerstboom. Tot aan de zolder. Vol, vol met kaarsjes. Bovenin de mooie zilveren punt en kijk. „O, Dido kijk, tegen den zolder hangen drie engeltjes.” „O, Dido!” — Pierewiet knijpt haar broer van enthousiasme in den arm. „Dido, als die boom vanavond brandt. Wat zal dat mooi zijn!

Pierewiet wordt er stil van. Eerst loopt ze nog om de boom heen; maar dan klimt ze op het stenen muurtje aan de achterkant van de galerij en kijkt en kijkt haar ogen uit.

Dido komt bij zijn zusje zitten. „Mooi, hè Pierewiet?” „Ja,” zucht Siska. Maar waarom dit jaar zo'n hele grote boom.

Er is iets bijzonders met dit Kerstfeest. De andere jaren was het altijd een kleine boom en dan kwamen er geen vreemden bij. En nul De luitenants hebben geholpen. De kok van de benteng¹⁾ schijnt gebak te maken. Dan is het natuurlijk veel, want anders kon moeder het zelf wel.

Ja, wat zou er vanavond toch zijn. Dido en Siska zijn vol spanning. En de dag valt hen heel lang.

1) Kazerne.

Eindelijk is het 's middags zes uur. Siska en Dido zijn keurig uitgedost. Moeder heeft een mooie zachte, zijden japon aan. Vader zijn witte uniform. Het wordt donker. Siska en Dido moeten in de binnengalerij blijven.

Vader en moeder hebben het heel druk en bijna geen tijd om op hen te letten.

En daar komen de luitenants alweer. „Wat komt U doen?” vraagt Siska aan de kleine luitenant Steenberg.

„Ik kom op jou passen,” zegt luitenant Steenberg, slaat de hakken tegen elkaar en salueert voor Pierewiet.

Hola! Pierewiet! Pierewiet!

Dido is op de beide lange luitenants Elleman en Meijerink toegesprongen. Dat zijn zijn vrienden. Daarmee zwemt en voetbalt hij. Andere vrienden zijn er hier op deze kleine garnizoensplaats niet voor Siska en Dido.

„Flauwerds, waarom vertellen jullie ons nu niet wat er is,” zegt Pierewiet half spijtig.

„'t Is ons verboden door den kapitein, juffrouw Pierewiet Siska. En je weet, een luitenant heeft zich stipt aan de orders van den kapitein te houden, anders vier dagen kamerarrest, je weet het,” zegt de lange Elleman.

Maar Meijerink heeft medelij met de geplaagde Pierewiet en vertelt: „We komen hier als brandweermannen achter de achtergalerij staan, twee emmers water en lange stokken met een natte prop er aan. Elleman en ik, we zijn zo „klein,” hm, en kunnen daarom overal bij. Wij moeten op de kaarsen bovenin

de boom letten. Steenberg, de hummel, mag onder de boom door kruipen om te zoeken, of de Kerstengel daar pakjes neer heeft gelegd."

"Pakjes kunnen we zelf wel zoeken," zegt Pierewiet.

Dido is onderwijl naar de deur gelopen, aan de achterkant en luistert.

"Ik hoor wat, 't lijkt wel of er veel mensen zijn."

Maar daar gaat de deur een eindje open, vader steekt zijn hoofd er om heen. „O, zijn jullie er. Kom maar gauw op je post," zegt hij, als hij de luitenant ziet. En weer zijn Siska en Dido alleen.

O, wat wordt hun geduld op de proef gesteld!

Maar eindelijk!

Zachte muziek klinkt, de deur gaat open. Moeder voor de piano; moeder zingt met haar heldere hoge stem het Stille Nacht, Heilige Nacht.

De luitenant met hun diepe stemmen zingen mee. De boom brandt met al zijn heerlijk licht.

In verrukking kijken Dido en Siska toe.

Wilde Pierewiet is een ernstig meisje, met bevende stem zingt ze het mooie lied mee, Dido, de spichtige jongen, heeft de arm om zusje heengeslagen en zingt zacht mee.

En dan komen de stoep van de achtergalerij op, geleid door vader en de kleine Steenberg, wel veertig bruine soldatenkindertjes.

Siska en Dido herkennen de kindertjes, die ze wel eens in de kazerne gezien hebben, als ze met vader even mee mochten.

Verlegen en met ontzag, maar met glinsterende oogjes kijken al die bruintjes toe.

Vader laat ze in een grote kring om de boom op de grond zitten.

Gelukkig dat de achtergalerij zo ruim is.

Achter in de tuin staan de vaders en moeders. Ruwe Hollandse soldaten met hun Inlandse vrouwen.

Als het lied uit is, wenkt moeder Siska en Dido. Ze moeten maar tussen de anderen gaan zitten.

De huisjongen en kebon in heldere witte jassen en een kleurige hoofddoek en sarong gestoken, gaan rond met schalen gebak.

En als alle kinderen wat te smullen hebben, gaat moeder in haar leunstoel zitten. Vader heeft die bij de boom gezet en dan vertelt moeder met heldere stem het mooie oude verhaal van Gods Zoon, die op de aarde kwam om daar aan de mensen te laten zien en te vertellen hoe God wil, dat de mensen leven en elkaar liefhebben. Hoe allen elkaar moeten helpen en hoe de wondere geboorte plaats vond in de armoedige stal in Bethlehem, hoe de engelen zongen en de herders kwamen om het Kindeke te zien.

En als het verhaal uit is, gaat moeder voor de piano zitten en speelt het Ere zij God. Moeders stem klinkt weer hoog uit, ook de luitenant zingen weer mee en vader en Dido en Siska en dan klinken uit de tuin schorre, ruwe mannenstemmen; de soldaten zingen eerbiedig, eerst nog onzeker, maar dan fors en blij het lied mee.

Siska kan niet veel zeggen. O, ze vindt het zo mooi, zo heerlijk. Al die blijde kindergezichtjes. Ze knikt luitenant Steenberg toe en fluistert: „heerlijk!"

En dan komen er weer versnaperingen; de kinderen drinken verlegen. Ze zijn te beduusd om veel te zeggen. Ze kijken maar, zij kijken maar. Dido staat bij Elleman en Meijerink, hij wil graag helpen met de kaarsjes en dan

Vlug wordt een groot presenteerblad
met een sneeuw wit servet bedekt.

roept vader Steenbergen, en die moet nu werkelijk onder de boom vandaan, telkens en telkens weer een pakje halen.

Vader noemt de naam van elk kind en met hun pakje in de arm lopen de kinderen vlug de tuin in naar vader en moeder. Dido krijgt een mooie nieuwe voetbal en Pierewiet een mooi kegelspel.

Nog eenmaal klinkt een lied en dan komen de kinderen bedanken en gaan blij en gelukkig met hun ouders naar huis.

Als de laatste naar huis wil gaan, komt een ruwe soldaat met rood haar de stoep op en gaat voor vader in de houding staan, met trillende stem bedankt hij vader en moeder voor al het moois en de luitenants ook.

Vader zegt: „'t Is wel goed, hoor, Hendriks. Ik ben blij, dat jullie genoten hebt. Hebben allen nu wat gehad? Hendriks heb je alle kinderen uit de kazerne hier vandaag bij me gebracht? Geen één vergeten?”

„Nee, kapitein. Uit de kazerne zijn ze er allemaal.”

„Wie niet,” vraagt moeder vlug.

„Ach mevrouw, bij die vorige overval van de Atjehers is Reeuwse er aan gegaan. Zijn Inlandse vrouw leeft nu met de twee kinderen in de kampong. Die heb ik er niet bijgehaald.”

„Maar Hendriks, dat zijn toch ook soldatenkinderen. Die horen er ook nog bij,” roept moeder. „Nu hebben we voor die niets.”

„Moeder, moeder,” roept Pierewietje, „geef mijn kegelspel dan. Hè, toe moeder,” en ze duwt Hendriks haar cadeau in de handen.

„Ja, moeder en mijn voetbal. 't Zijn toch hoop ik jongens, die van Reeuw-
sen.”

„Ja, jongheer,” zegt Hendriks, „twee jongens zijn het. Maar mevrouw, dan hebben uw kinderen niets.”

En dan roept Siska met een hoogrode kleur: „wij, wij hebben het mooiste Kerstfeest gehad en Jezus heeft toch geleerd elkaar te helpen en elkaar lief-
hebben. En wij hebben zoveel en zij niets.”

„Ja,” zegt Dido, „jammer dat ze de boom niet gezien hebben. Hè moeder, mogen we ze niet even halen en dan hier de cadeautjes bij de boom . . .” hij kijkt moeder vragend aan.

„Zou dat gaan, Hendriks?”

„Nou mevrouw, als ik het zeggen mag, de kinderen hebben misschien geen behoorlijke kleren meer en dan schamen ze zich om hier te komen.”

„Dan brengen we het met kaarsjes en wat versiering er omheen,” stelt Siska voor.

„Ja, ja,” juicht Dido.

Vlug wordt een groot presenteerblad met een sneeuwwit servet bedekt. De cadeautjes en gebak erop; wat groen van de boom, kaarsjes, engelenhaar en zilveren slingers en middenop een schitterende, zilveren ster.

Een kleine optocht trekt de kampong in, Hendriks als gids voorop, dan baboe-anak met het presenteerblad en daar achter Dido en Siska.

Bij het huisje van njaï Reeuwse houden ze halt. Hendriks duwt de bamboe deur open en daar zit njaï Reeuwse bij het oliepitje, de twee jongens zitten op den grond en lezen uit een schoolleerboekje.

Hendriks wenkt Dido en Siska; en dan komen die binnen met baboe-anak.

De kaarsen branden fier en blij. De jongens zetten grote ogen op. Njaï begrijpt er niets van.

„Van de kapitein en mevrouw en de kinderen, njaï, voor je jongens. Alle soldatenkinderen zijn vanavond getraceerd en daar horen de kinderen van Reeuwse toch ook bij, zei mevrouw, verklaart Hendriks.

„O, voor onsl!” zeggen de jongens in hun gebroken Hollands. Ze kijken, o, zo blij.

Njaï weet niet wat ze zeggen moet, 't lijkt wel of ze huilen wil.

Ze wil bedanken, maar Dido en Siska lopen hard weg.

Buiten geven ze elkaar een hand en stappen vlug naar huis.

„O, Dido, wat een heerlijk Kerstfeest, wat waren die jongens blij.”

„Ja, Siska, ik hoop, dat ze fijn voetballen met mijn bal.”

Spichtige, donkere Dido en ronde, blonde Siska lopen op lichte voeten naar vader en moeder en de kuitnants-vrienden.

Een werkelijk nuttig geschenk voor uw kind(eren)?

Een geschenk waarmee zij EEN GEHEEL JAAR niet alleen tevreden, maar overgelukkig zijn? Wat hun telkens opnieuw een groote vreugde is? Waarmede zij zich elk uur van den dag, dat zij vrij zijn, bezig houden?

Er is geen nuttiger en mooier geschenk
denkbaar dan een abonnement op

„ZONNESCHIJN”

TIJDSCHRIFT VOOR JONG NEDERLAND, VOOR SLECHTS f 6.25 PER JAAR
met inbegrip van een aardig leesboek gratis.

Eenige der vele rubrieken:

Vervolgverhaal, Wereldnieuws, speciaal Jongensverhaal, speciaal Meisjesverhaal, Knutsel- en Handwerkjes, Foto's, Sprookjes, Vragenbus, Sportrubriek, Wist je dat?, Beroemde Personen, Muziekhoekje, Van vroeger en nu, Postzegels, Uit vreemde Landen, Vreemde talenstukjes, Electriciteit, Grappen, enz. enz., en vooral niet te vergeten onze aardige en nuttige „Zonneschijn-Club”. — Dan komt ook nog „KIEKEBOE”, acht pagina's voor de kleinere kinderen van 5—8 jaar.

Hoe onmisbaar „ZONNESCHIJN” voor de jeugd is, bewijzen de beoordeelingen van ouders, die voor hun kinderen geabonneerd zijn en waarvan wij onderstaand er eenige laten volgen:

Een paar maanden geleden heb ik mijn abonnement opgezegd, maar de jongens zijn zoo ontstemd, dus schrijft U mij maar weer spoedig in als lid en stuurt U zoo spoedig mogelijk de nummers.

Mevr. A. K.

Ik vind „Zonneschijn” het leukste blad van alle bladen.

P. v. d. H.

Wat een fijn nummer was dat vliegnummer. Vooral de Holland-Indië lijn vond ik erg interessant. Ik hoop, dat er nog eens gauw wat over de vliegmachine in „Zonneschijn” komt en weer met zulke prachtige foto's.

H. v. L.

Ik zou „Zonneschijn” niet graag willen missen.

M. de Gr.

Ongevraagd bereikten ons bovenstaande waardeerende woorden. En zoo komen er dagelijks tal van brieven.

**Laat Uw kind niet langer zonder „Zonneschijn”.
„Zonneschijn” brengt Uw kind inderdaad Zonneschijn!**

Vraag gratis Proefnummer aan bij uw Boekhandel of bij de Uitgevers.

Uitgeversmaatschappij W. DE HAAN N.V. — Utrecht.